

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Навчальна лабораторія з прикладних
соціологічних досліджень

Факультет соціології

УНІВЕРСИТЕТСЬКЕ ДОСЛІДЖЕННЯ UNIDOS-11*: опитування першокурсників

У лютому 2009 року факультет соціології започаткував моніторингове опитування **UNIDOS** (УНІверситетське ДОСлідження), що виконується в межах навчальної практики студентів факультету один або два рази на рік. Опитувальник містить постійну (моніторингову) і змінну частини. Всього за цей час проведено 11 хвиль дослідження. Опитування проводять студенти третього та четвертого курсів факультету соціології під керівництвом викладачів та за підтримки керівництва університету. У вересні 2011 р. в рамках шостої хвилі UNIDOS вперше було проведене суцільне опитування першокурсників.

Одинадцята хвиля дослідження відбувалась з 1 по 22 вересня 2015 року. В межах цієї хвилі проведено суцільне опитування першокурсників (3213 студентів 1 курсу) всіх факультетів та інститутів університету за виключенням Військового інституту та Інституту високих технологій. Окрім того, цього року до опитування було залучено, в якості пілотного проекту, 65 студентів Геолого-розвідувального та 131 студент Оптико-механічного коледжів при Університеті.

За даними Приймальної комісії у 2015 році до Київського національного університету імені Тараса Шевченка вступили 3854 першокурсники. Метою одинадцятої хвили дослідження UNIDOS (осінь 2015 р.) було здійснити суцільне опитування студентів першого курсу. **Всього було опитано 3213 першокурсників, що становить 83,4% від усіх першокурсників.** Частина респондентів виявилась недосяжною для опитування через їх відсутність на заняттях у дні, коли проводилось дослідження.

Опитування UNIDOS присвячене дослідженню різних сфер студентського життя. До 11-ї хвили опитування UNIDOS*-першокурсники включено наступні теми:

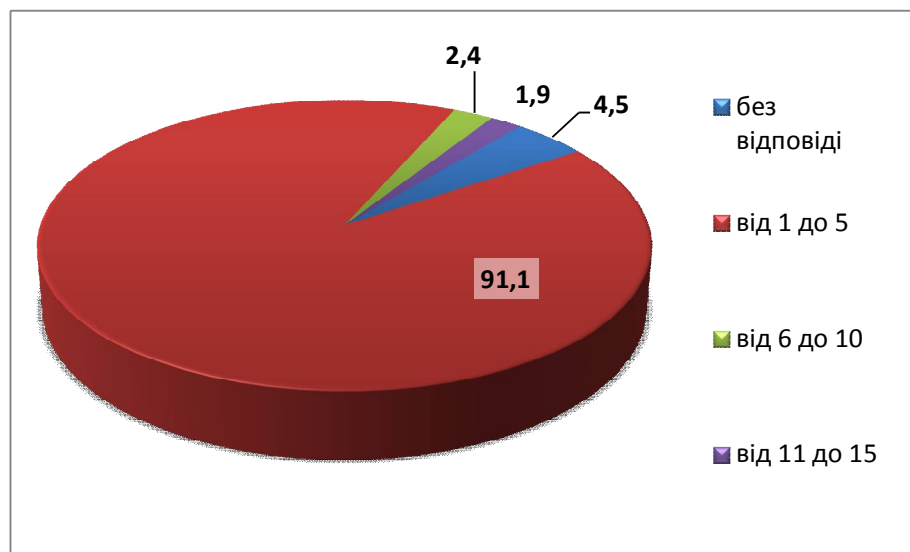
1. Вступна кампанія 2015 року очима першокурсників	3
2. Мотивація отримання вищої освіти та вибору спеціальності	8
3. Плани на майбутнє після закінчення навчання в університеті	20
4. Рівень володіння іноземною мовою.....	22
5. Навички роботи з комп'ютером та використання інформаційних ресурсів мережі Інтернет	25
6. Оцінка умов поселення та проживання у гуртожитку	27
7. Соціально-демографічний портрет першокурсника	28
8. ОДНОВИМІРНІ РОЗПОДІЛИ ВІДПОВІДЕЙ НА ЗАПИТАННЯ АНКЕТИ	33

1. Вступна кампанія 2015 року очима першокурсників

Більшість вступників КНУ 2015 року подавали документи на конкурсний вступ до **п'яти** вищих навчальних закладів (44,9%), максимальну кількість спроб (від 11 до 15 заяв) використали 1,9% вступників КНУ, і лише 7,6% абітурієнтів подавали документи цілеспрямовано тільки до Київського національного університету імені Тараса Шевченка (див. Діаграму 1).

Діаграма 1

**До скількох вищих навчальних закладів Ви подавали документи?
(% до всіх опитаних)**

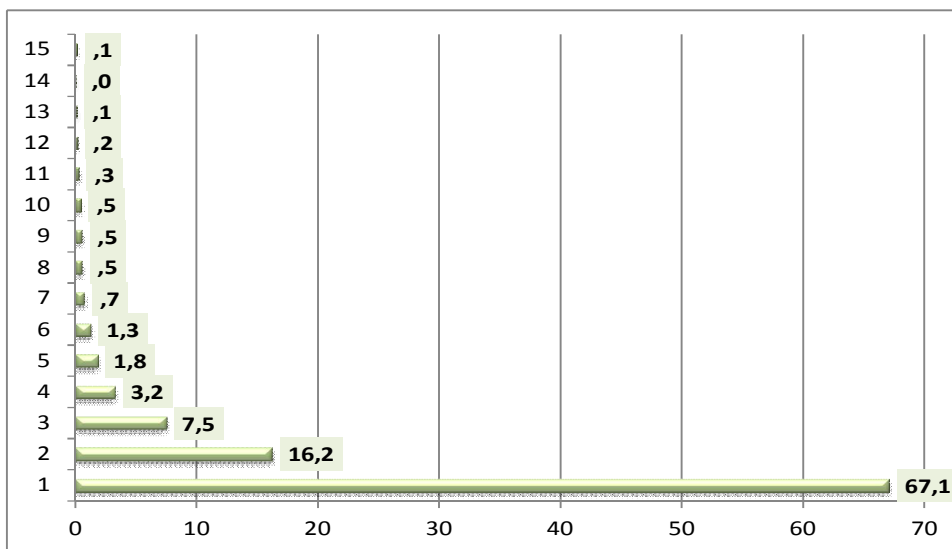
На питання, чи було студентам принципово, куди саме вступити, переважна більшість відповіла "так" (86,4%), і лише кожен двадцятий абітурієнт, а нині студент КНУ зазначив, що "головним було вступити до будь-якого ВНЗ" (5,5%).

Важливо було дізнатись, яким пріоритетом (від 1 до 15) студенти позначили свій вибір факультету нашого Університету, на який вони саме і вступили. 67% віддали перший пріоритет саме тому факультету / інституту Київського національного університету імені Тараса Шевченка, де вони зараз навчаються, а минулого року цей відсоток становив 60,6% (див. Діаграму 2).

У тих студентів, хто позначив факультет і спеціальність, на яку вступили, не першим вибором (це 33%), ми запитали, куди вони бажали вступити за першим пріоритетом. 55% з таких студентів відзначили, що до КНУ, але за іншою спеціальністю, а решта 45% розподілились наступним чином: найбільший відсоток першого пріоритету – у Києво-Могилянської академії (21,8% серед таких студентів), також серед лідерів – Київський політехнічний інститут (17,8%). Значним є відсоток регіональних та спеціалізованих вузів ("інші вузи" - 15,4%) – Діаграма 3.

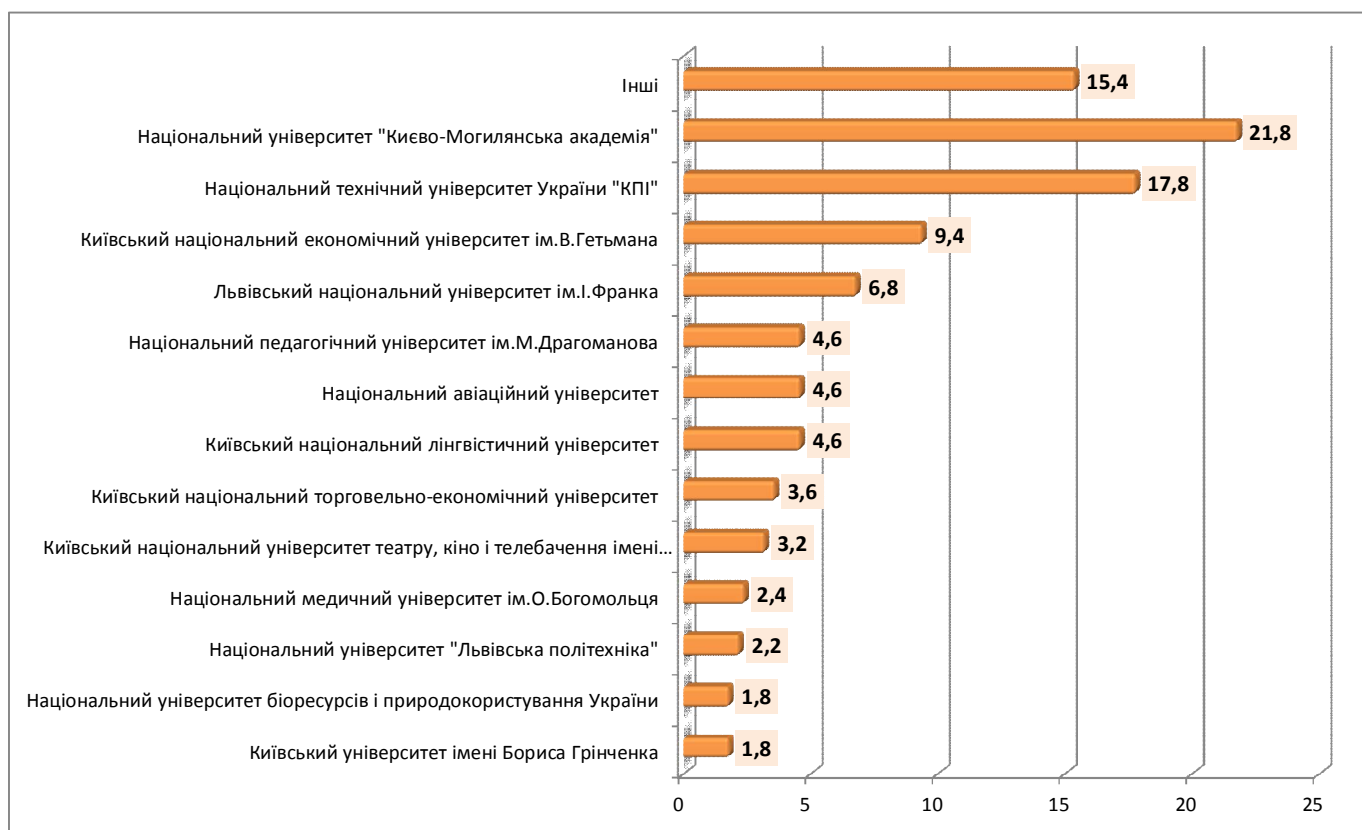
Діаграма 2

Яким пріоритетом при вступі був у Вас позначений той факультет (спеціальність), де Ви зараз навчаєтесь? (% серед тих, хто відповіли)

Діаграма 3

Який ВНЗ був Вашим першим пріоритетом? (% серед тих, у кого першим пріоритетом був не КНУ, а інший ВНЗ)

Трохи більше половини нинішніх першокурсників (56,4%) скористались електронною системою подачі заяв вступника. А от щодо джерел отримання інформації про правила вступу до Київського національного університету імені Тараса Шевченка, відповіді студентів розподілились наступним чином: 82,4% респондентів відвідали для цього сайт Університету (минулого року таких було 75,7%), 30,4% - скористались

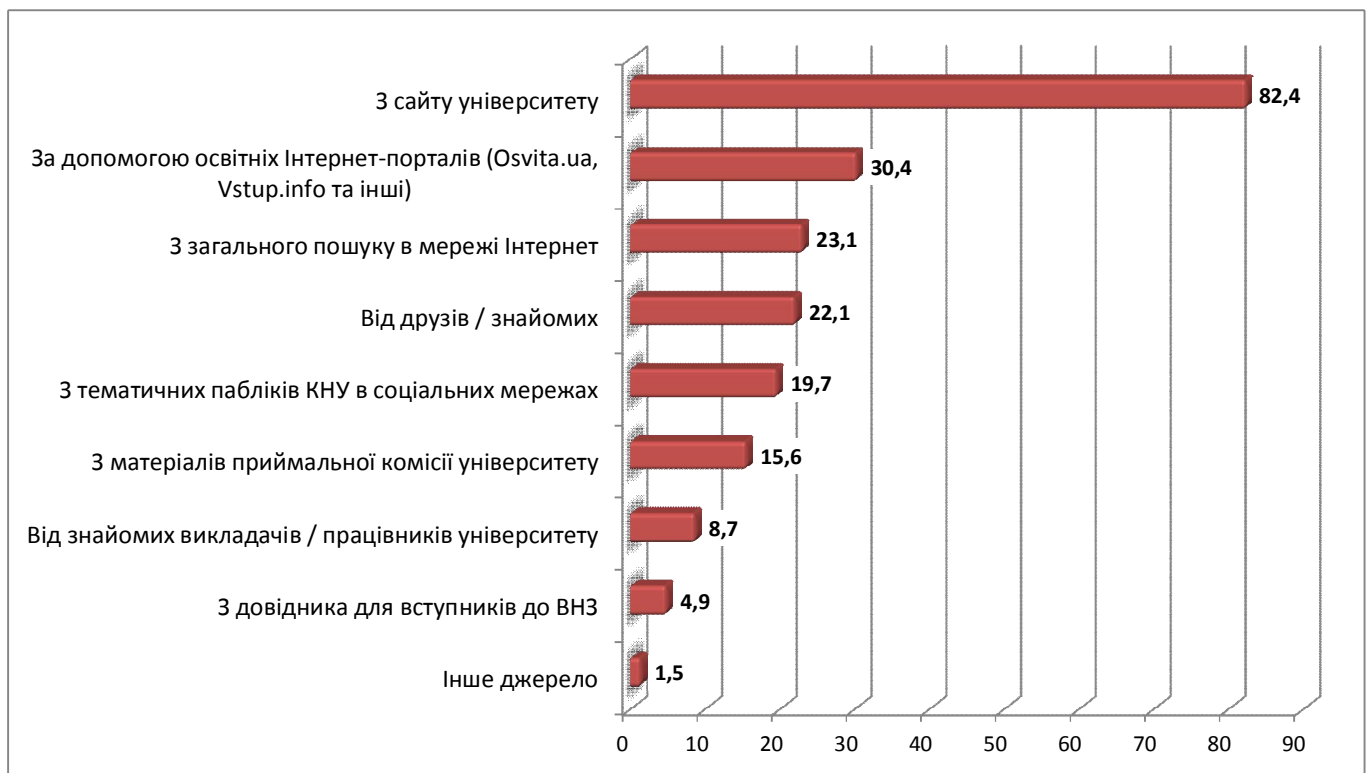
освітніми порталами Osvita.ua, Vstup.info та іншими, а близько п'ятої частини абітурієнтів використовували загальний пошук по мережі Інтернет або дізнавались інформацію від своїх друзів, знайомих (див. Діаграму 4).

90% першокурсників зазначили, що їм було цілком достатньо отриманої інформації про вступ до Університету, а серед тих, хто відзначив, що їм не вистачило такої інформації, переважають зауваження щодо *неповноти та нечіткості переліку документів для подачі*, а саме – які оригінали та які копії (і яку кількість) слід подавати до приймальної комісії. Також деякими студентами зазначається, що *інформація на сайтах не відповідала дійсності*.

Інші студенти додали, що вони не змогли отримати повної інформації стосовно *навчання та навчальних планів на факультеті*, яких їх зацікавив. Також є зауваження щодо того, що *гуртожитки, правила та умови поселення до них* залишаються "таємницею" аж до самого вступу студентів, хоча вони б хотіли про це знати наперед. Ще один розповсюджений варіант відповіді першокурсників щодо браку інформації стосується *правил проходження творчих конкурсів* (для тих факультетів, де такі конкурси є).

Діаграма 4

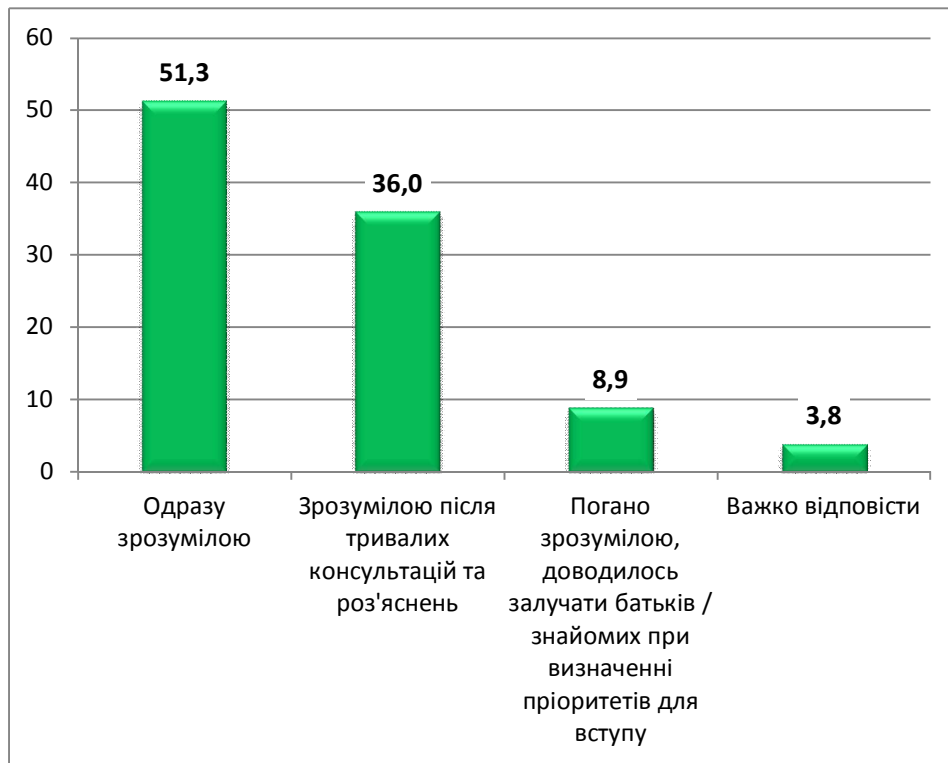
Джерела отримання інформації про правила вступу до Київського національного університету імені Тараса Шевченка (% до всіх опитаних)

Також ми з'ясували, наскільки легко було зорієнтуватись абітурієнтам у системі розстановки пріоритетів своїх вступних заяв, і виявилось, що лише половина студентів не відчувала складнощів у процесі їх визначення, а близько 9% не могли самотійно зорієнтуватись і залучали родичів та знайомих для допомоги (див. Діаграму 5).

Діаграма 5

**Наскільки зрозумілою була для Вас система пріоритетів для вступу цього року?
(% серед тих, хто відповіли)**

Оцінки роботи приймальної комісії цьогорічними першокурсниками повністю повторюють картину минулого року, – середній бал за 5-бальною системою є високим (мінімум 4,4 балів) і порядок окремих аспектів роботи комісії згідно приписаних їм балів майже той самий – на першому місці *ввічливість членів приймальної комісії* (4,63), на останньому – *швидкість прийому документів* (4,38) - Діаграма 7.

Діаграма 7

Якою мірою Ви задоволені вказаними аспектами роботи приймальної комісії Вашого факультету (середній бал за 5-ти бальною шкалою)?

2. Мотивація отримання вищої освіти та вибору спеціальності

Мотивація отримання вищої освіти займає провідне місце в структурі особистості, період навчання у ВНЗ та отримання вищої освіти є одним з важливих етапів соціалізації особистості.

Зміни в економічному і соціальному житті в нашій країні суттєво змінили не тільки ситуацію в системі життєвих цінностей сучасної молоді, але і внесли певні корективи в її установки на отримання вищої освіти та в ієрархію мотивів вибору спеціальності, майбутньої професії.

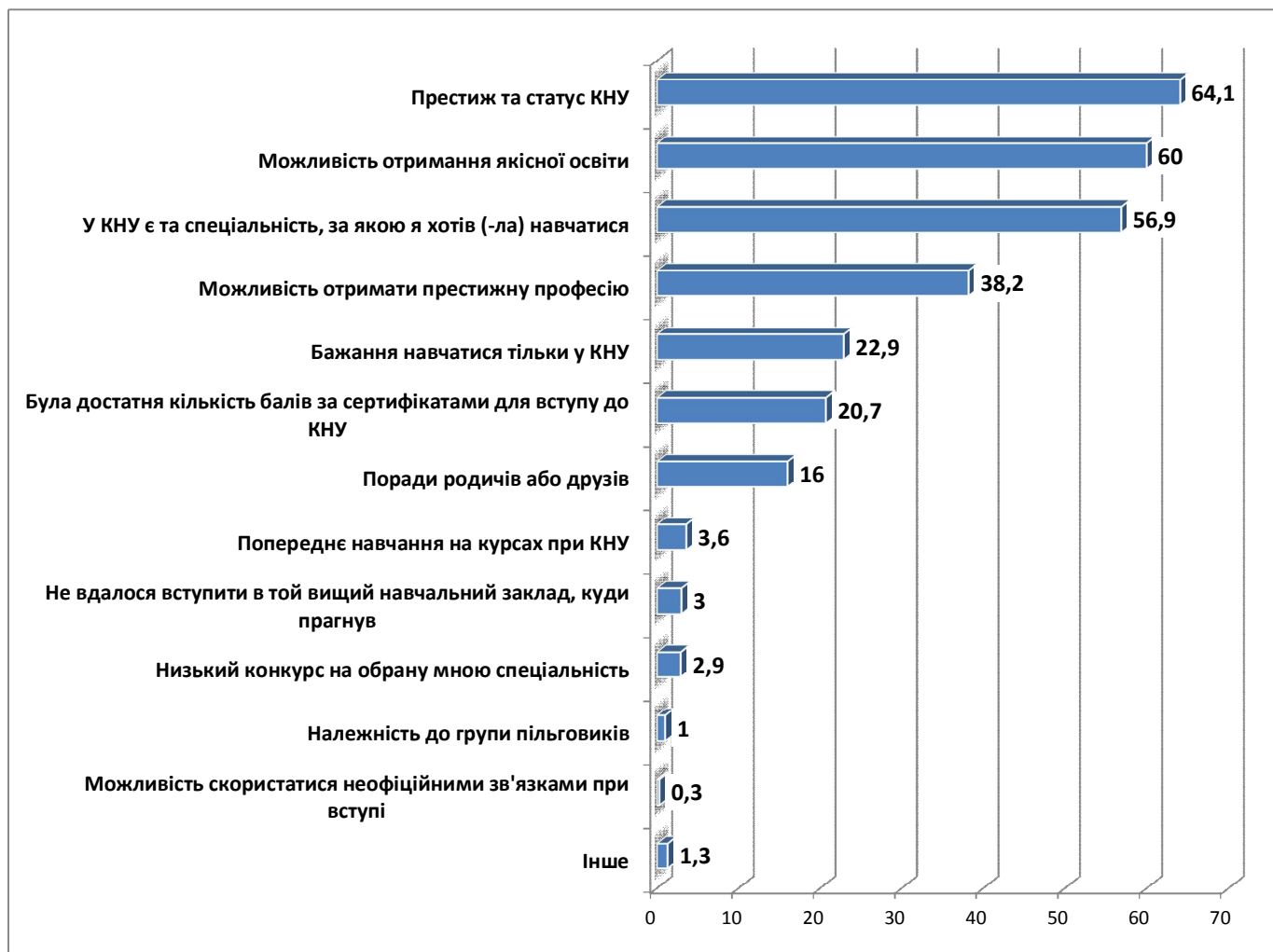
Мотиви отримання вищої освіти, як і будь-які інші мотиви до будь-якої діяльності можна умовно поділити на *внутрішні* і *зовнішні*. До внутрішніх мотивів освіти можна віднести: бажання забезпечити себе життєво необхідними благами (їжею, житлом, одягом), потребу в стабільності, соціальні інтереси, потребу в знаннях як таких (для загального світорозуміння, формування світогляду), прагнення до самореалізації, самоствердження і т.д. Зовнішні ж мотиви дають можливість особистості оцінити, наскільки просто можна досягти через цей процес цілей, визначених внутрішніми мотивами, в тих умовах діяльності, що склалися або сприяють зміні пріоритетності внутрішніх мотивів. Також, слід чітко усвідомлювати, що вища освіта по своїй суті є скоріше засобом досягнення певних цілей, ніж самою ціллю.

Отже, для того, щоб з'ясувати мотиви отримання вищої освіти та вибору спеціальності, студентам першого року навчання Київського національного університету імені Тараса Шевченка було поставлено ряд питань.

Серед причин вступу до Київського національного університету імені Тараса Шевченка студенти першого курсу в своїй більшості назвали ті, що відображають специфічні характеристики даного вищого навчального закладу серед інших. Таким чином, головними з *причин вступу до університету* стали такі: престиж та статус КНУ – 64,1% (до всіх опитаних); можливість отримання якісної освіти – 60%; наявність у КНУ тієї спеціальності, за якою хотів навчатися абітурієнт – 56,9%; можливість отримати престижну професію – 38,2%.(див. Діаграму 8).

Діаграма 8

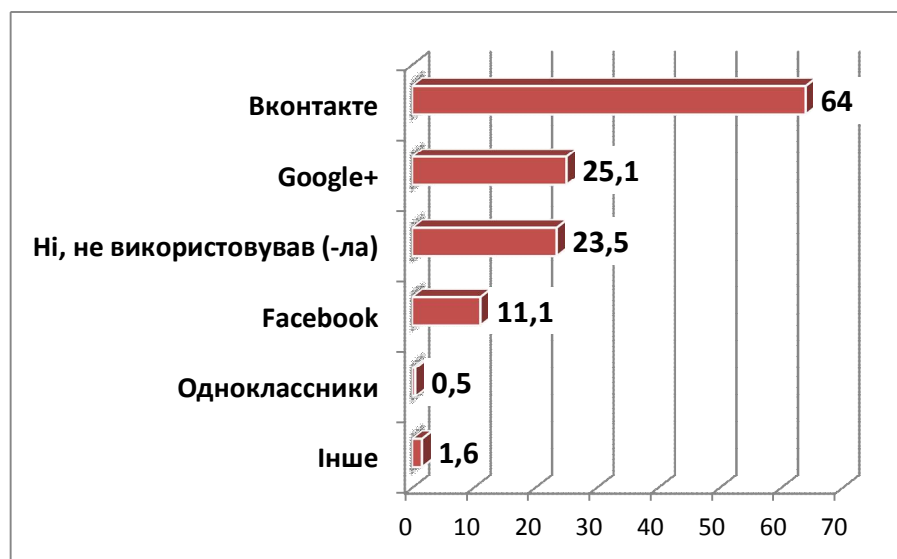
Основні причини вступу до Київського національного університету імені Тараса Шевченка (% до всіх опитаних)

Як і завжди, сьогодні важливим в житті кожної людини залишається можливість володіти та користуватися інформацією. Молодь шукає, отримує, опрацьовує, зберігає, обмінюється інформацією, відбувається її постійний рух. А тому від того, яким буде рівень, а також якість володіння інформацією залежить поведінка окремої людини і суспільних груп в цілому. Серед молоді великою популярністю користуються сайти так званих соціальних мереж (наприклад, "Вконтакте", "Facebook", "Однокласники" і т.д.), тому респондентам було поставлене питання *"Чи користувались Ви соціальними мережами для отримання детальнішої інформації про спеціальність, за якою Ви зараз навчаєтесь у КНУ ім. Т.Шевченка?"*: 64% опитаних зазначили, що користувались соціальною мережею Вконтакте, 25,1% до всіх опитаних – Google+, 11,1% до всіх опитаних – Facebook і лише 23,5% респондентів не використовували соціальні мережі для отримання інформації щодо спеціальності (див. Діаграму 9).

Діаграма 9

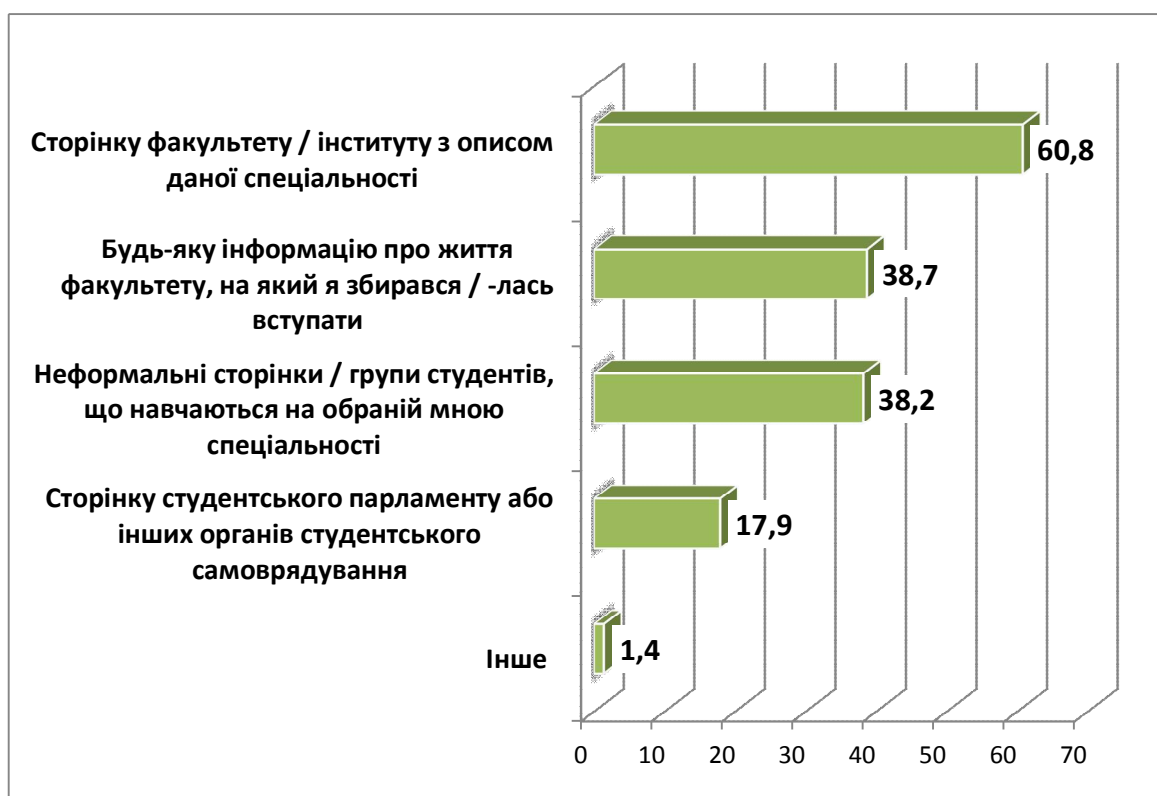
Чи користувались Ви соціальними мережами для отримання детальнішої інформації про спеціальність, за якою Ви зараз навчаєтесь у КНУ імені Тараса Шевченка?
(% до всіх опитаних)

Для визначення напрямків вдосконалення офіційних сторінок Університету в соціальних мережах респондентам було поставлене питання про те, *яку саме інформацію вони намагались знайти*. Отже, 60,8% опитаних шукали сторінку факультету/інституту з описом певної спеціальності, 38,7% - будь-яку інформацію про життя факультету, на який збиралися вступати (див. Діаграму 10).

Діаграма 10

Основна інформація, яку шукають абітурієнти Університету у соціальних мережах
(% до всіх опитаних)

Серед "іншого" в соціальних мережах абітурієнти шукали: сторінку абітурієнта; інформацію про гуртожитки; інформацію про навчальну роботу, графік навчання, навчальну програму; сторінки людей, що навчаються чи навчалися за обраною спеціальністю, сторінки викладачів; фото приміщень університету, в тому числі гуртожитків; відомості про творчі конкурси; відгуки інших студентів.

Головним завданням даного блоку питань було виявлення мотиваційних установок абітурієнта. Для цього респонденти відповіли на запитання "Для чого Ви отримуєте вищу освіту?". В результаті отриманих даних було виокремлено визначальні мотиви отримання вищої освіти. 69,5% опитаних сказали, що отримують вищу освіту для того, щоб загалом бути освіченою особистістю; 63,8% хочуть у майбутньому отримати цікаву роботу; 60,8% опитаних прагнуть отримати гарну академічну освіту; і 60,3% опитаних у майбутньому хочуть мати надійний прибуток. Найменш вагомими причинами отримувати вищу освіту стало бажання не відставати від друзів – 11,5% (до всіх опитаних); відтягнути початок самостійної роботи – 14,1%; не йти до армії – 17,6% (див. Діаграму 11).

Діаграма 11

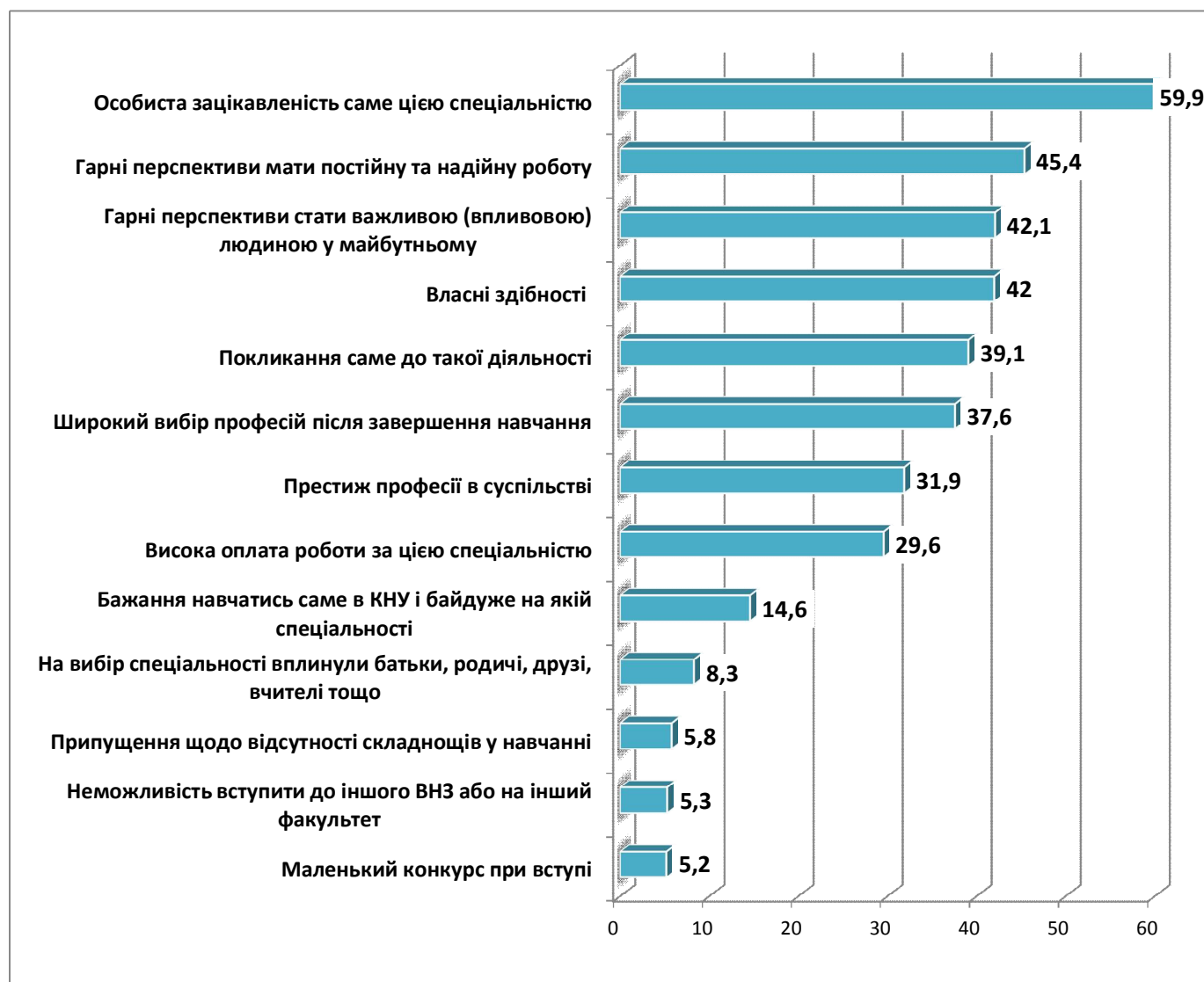
**Основні причини, що спонукають отримувати вищу освіту
(% до всіх опитаних; шкала з сумісними альтернативами)**

Ще одним важливим завданням є виявлення причин, які впливають на обрання абітурієнтами певної спеціальності. В результаті опитування *було виокремлено такі спонукальні причини*: особиста зацікавленість обраною спеціальністю (59,9% до всіх опитаних); гарні перспективи мати постійну та надійну роботу (45,4%); гарні перспективи стати важливою (впливовою) людиною у майбутньому (42,1%). Такі чинники, як: маленький конкурс при вступі, неможливість вступити до бажаного закладу освіти чи факультету, припущення про відсутність складнощів у навчанні, майже не відігравали ніякої ролі при обранні першокурсниками тієї чи іншої спеціальності (див. Діаграму 12).

Діаграма 12

**Вплив різних чинників на обрання першокурсниками спеціальності
(% до всіх опитаних)**

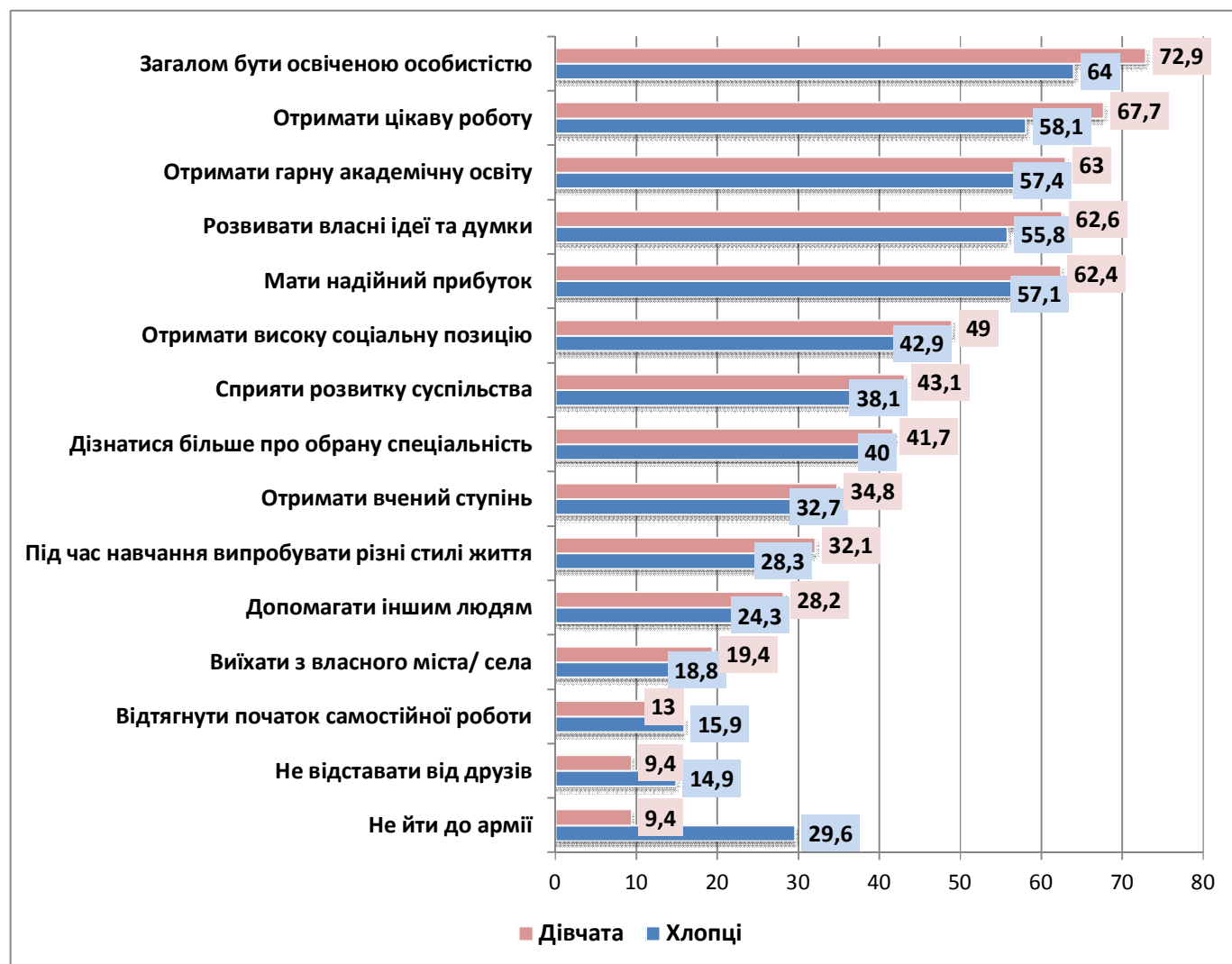

Професійний вибір кожної конкретної людини – індивідуальний, при цьому форма, напрямок, характер протікання даного процесу багато в чому визначається впливом численних факторів. Отож, чи впливають *тендерні фактори та фахова спрямованість факультетів* на причини, що спонукають абітурієнтів отримувати вищу освіту та на причини обрання тієї чи іншої спеціальності?

В результаті дослідження з'ясувалося, що гендерні аспекти не мають вагомого впливу на мотиваційні установки, які спонукають абітурієнта отримувати вищу освіту та на причини обрання ним спеціальності (див. Діаграму 13 та Діаграму 14).

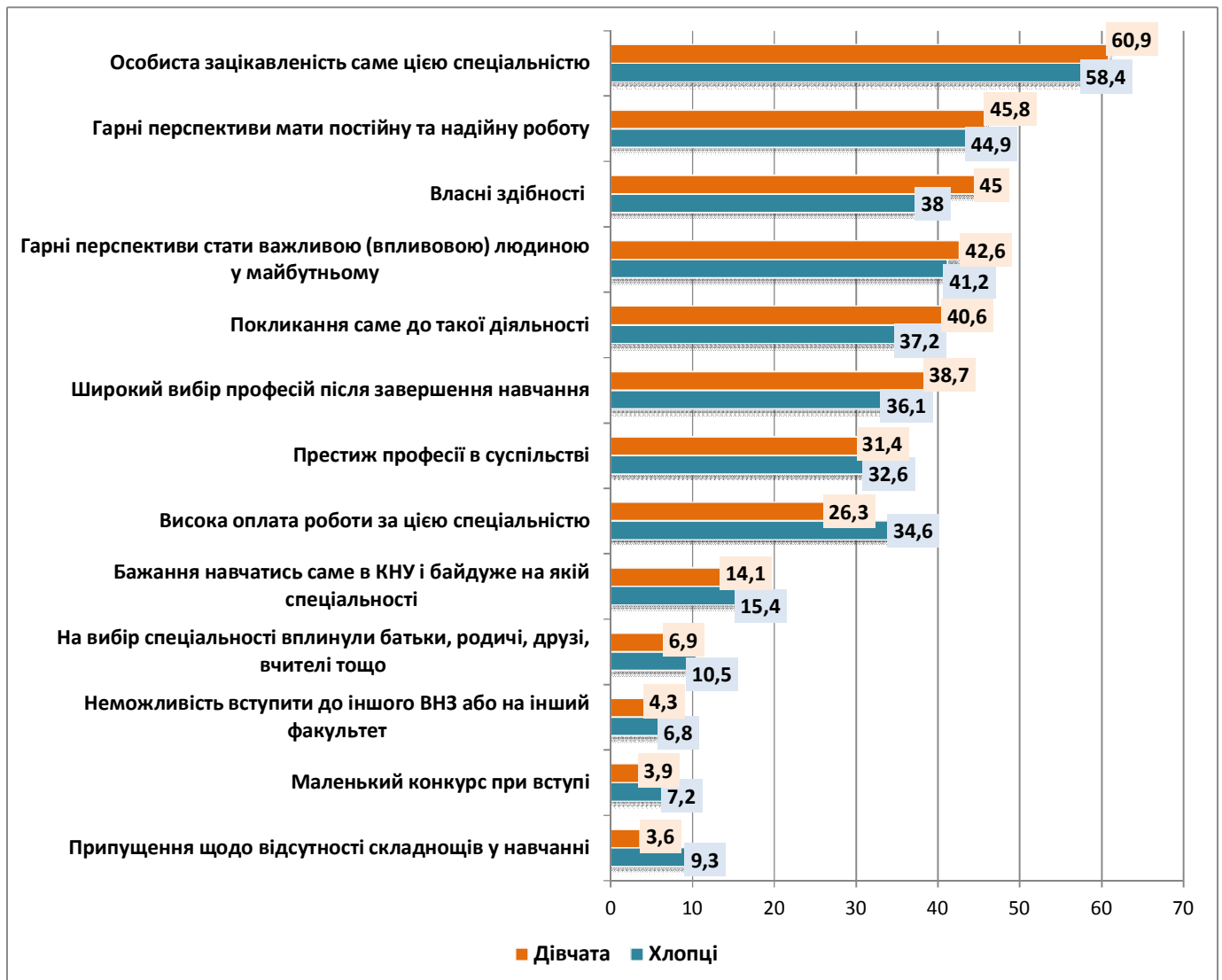
Діаграма 13

Основні причини, що спонукають отримувати вищу освіту першокурсників залежно від їх статі (% до всіх опитаних)

Діаграма 14

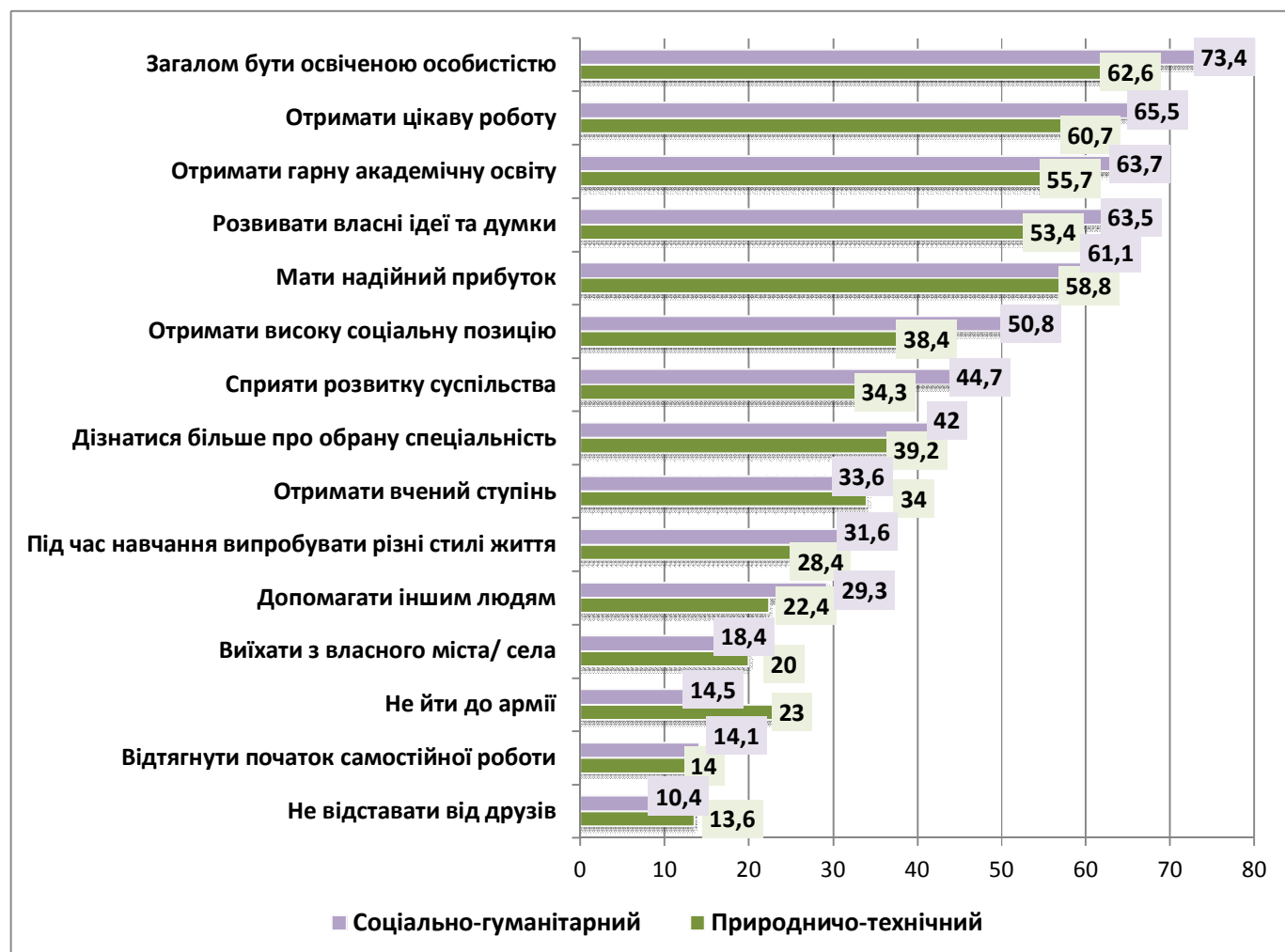
**Вплив різних чинників на обрання першокурсниками спеціальності
залежно від статі (% до всіх опитаних)**

Як виявилось, фахова спрямованість факультетів також не має значного впливу на мотиваційні установки, які спонукають абітурієнта отримувати вищу освіту та на причини обрання ним спеціальності (див. Діаграму 15 та Діаграму 16).

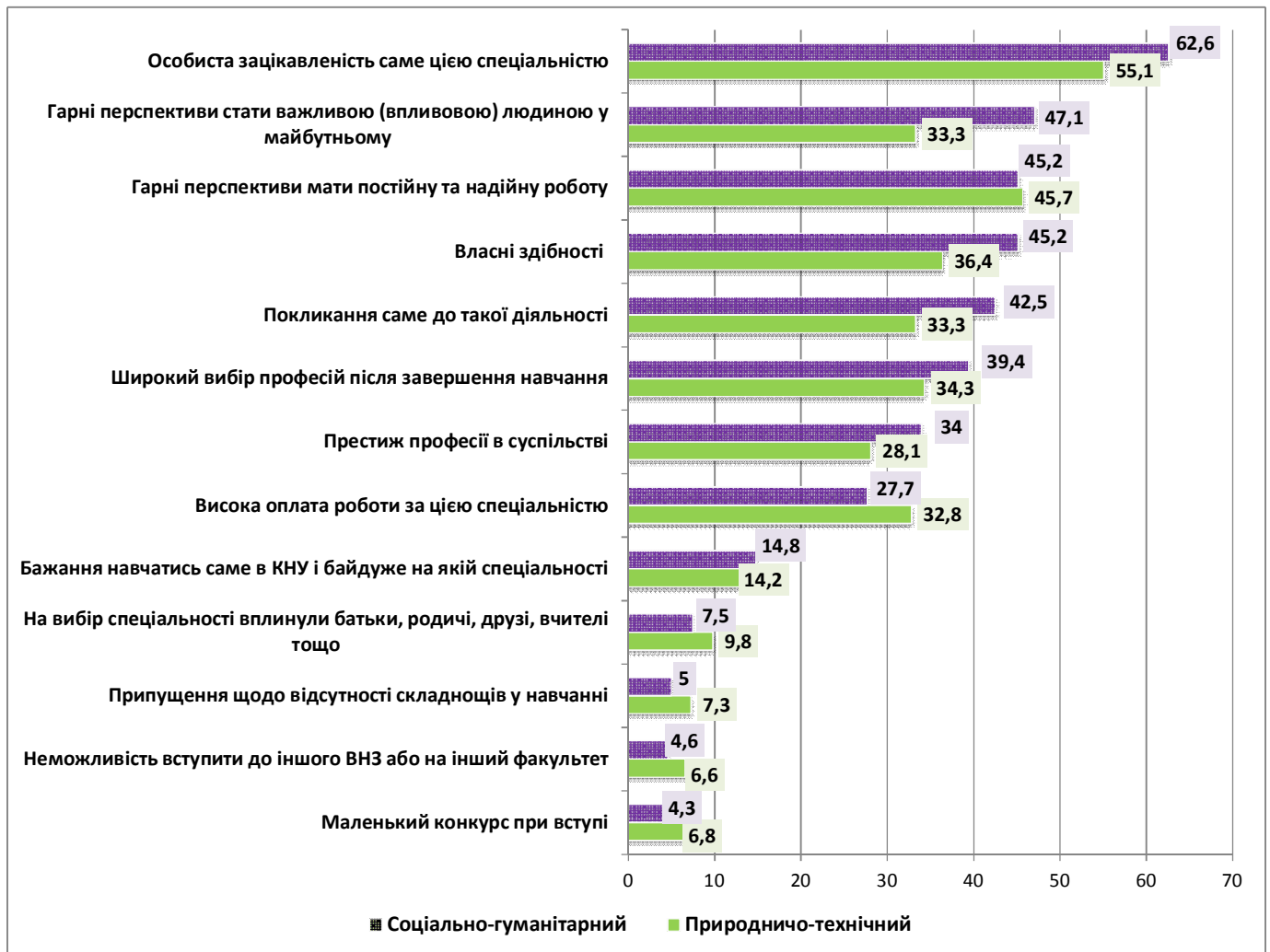
Діаграма 15

Основні причини, що спонукають отримувати вищу освіту першокурсників залежно від напрямку факультету (% до всіх опитаних)

Діаграма 16

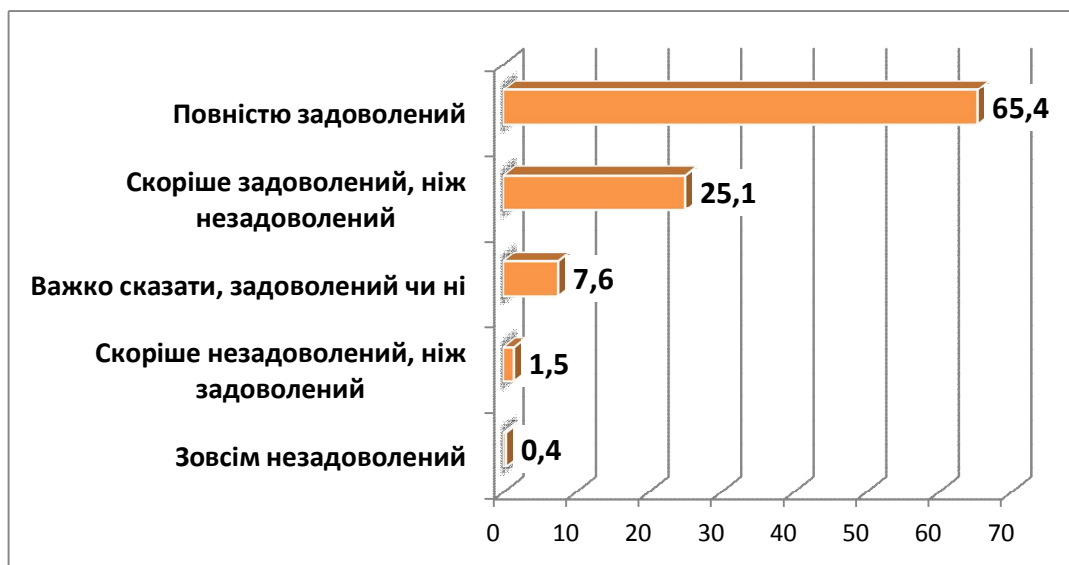
**Вплив різних чинників на обрання першокурсниками спеціальності
залежно від спрямованості факультетів (% до всіх опитаних)**

З року в рік незмінним залишається питання про *задоволеність першокурсників вступом до Київського національного університету імені Тараса Шевченка* (див. Діаграму 17). Порівнюючи дані з минулими роками фіксуємо незмінний та досить високий відсоток задоволених: 2013 рік повністю задоволені – 68,2% від усіх опитаних, 2014 рік – 67,1%, 2015 рік – 65,4%, тоді як зовсім незадоволених у 2013 році було 0,7% від усіх опитаних, у 2014 та у 2015 році – по 0,4%.

Діаграма 17

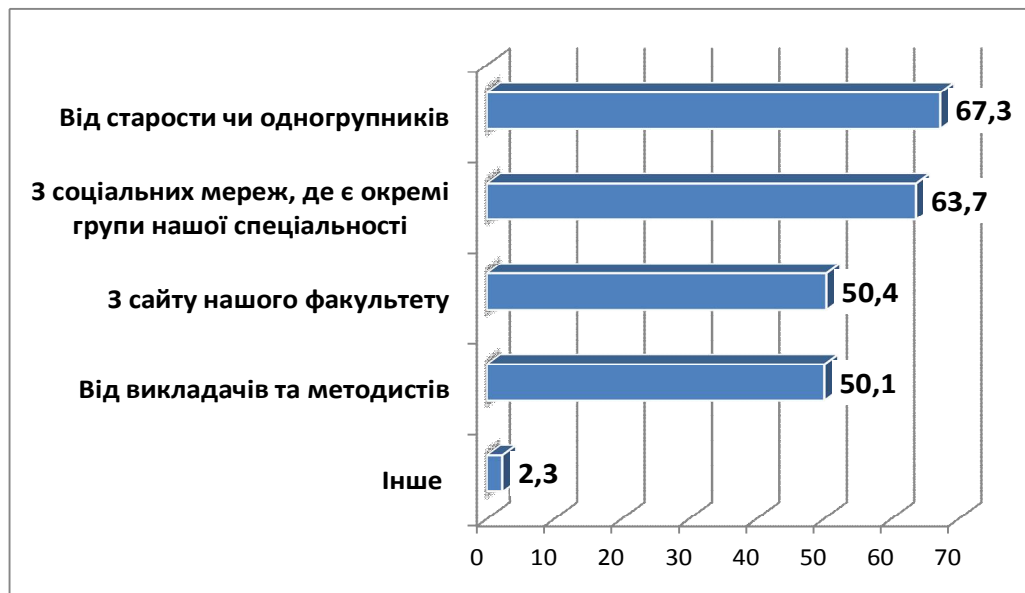
Задоволеність першокурсників тим, що вони вступили до Київського національного університету імені Тараса Шевченка (% до всіх опитаних)

Для з'ясування можливостей покращення інформування студентів про навчання до опитувальника було включено наступне питання: *"Звідки Ви зараз отримуєте інформацію про навчання на факультеті?"*. В ході аналізу були отримані наступні дані: 67,3% від усіх опитаних отримують інформацію від старости чи одногрупників, 63,7% – з соціальних мереж, де є окремі групи певної спеціальності (див. Діаграму 18).

Діаграма 18

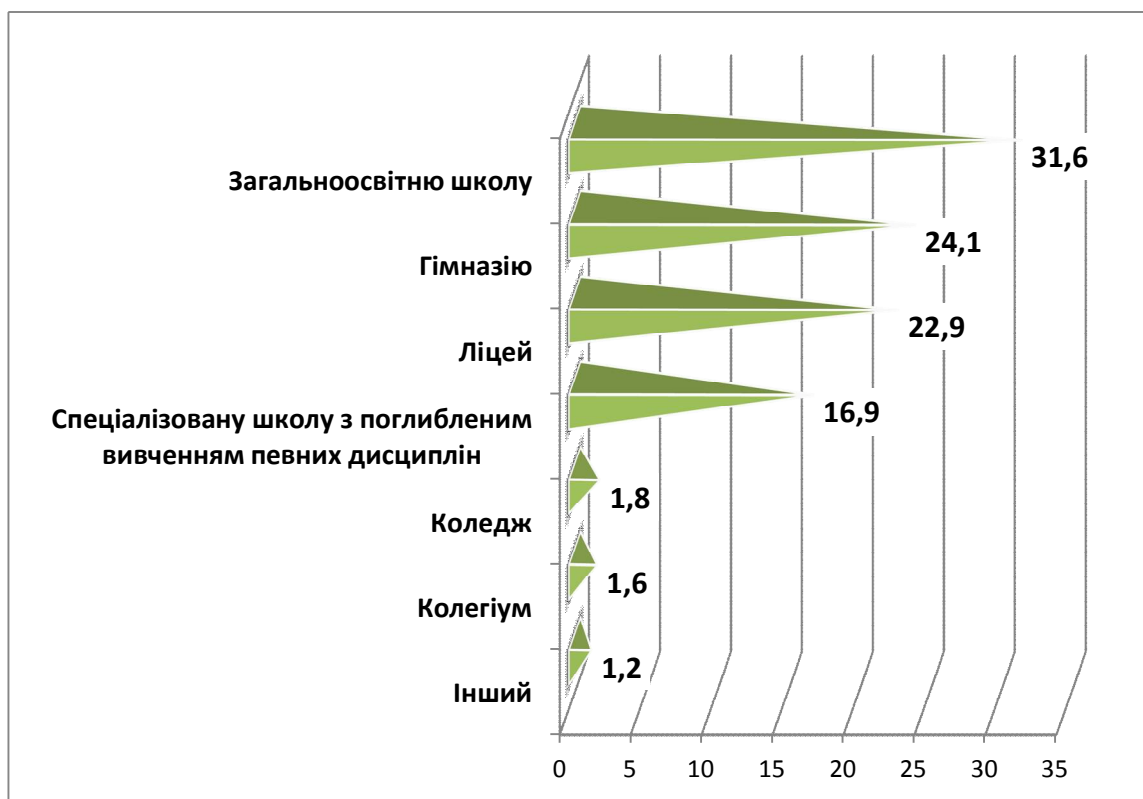
**Звідки Ви зараз отримуєте інформацію про навчання на факультеті?
(% до всіх опитаних)**

Для перемоги в конкурентній боротьбі за майбутнього студента ВНЗ повинні відстежувати всі тенденції, пов'язані з мотивацією абітурієнтів та факторами впливу на них, пропонувати нові форми і методики навчання, щоб своєчасно адаптуватися до змін. Враховуючи престиж та статус Київського національного університету імені Тараса Шевченка, постає питання, про те, *які загальноосвітні навчальні заклади в своїй більшості закінчили першокурсники*. За результатами дослідження більшість опитаних першокурсників Університету закінчили загальноосвітні школи (31,6% до усіх опитаних) але високою є частка тих, хто закінчив спеціалізовані заклади середньої освіти: 24,1% опитаних закінчили гімназію, 22,9% - ліцей (див. Діаграму 19).

Діаграма 19

Який загальноосвітній навчальний заклад Ви закінчили?
(% до всіх опитаних)

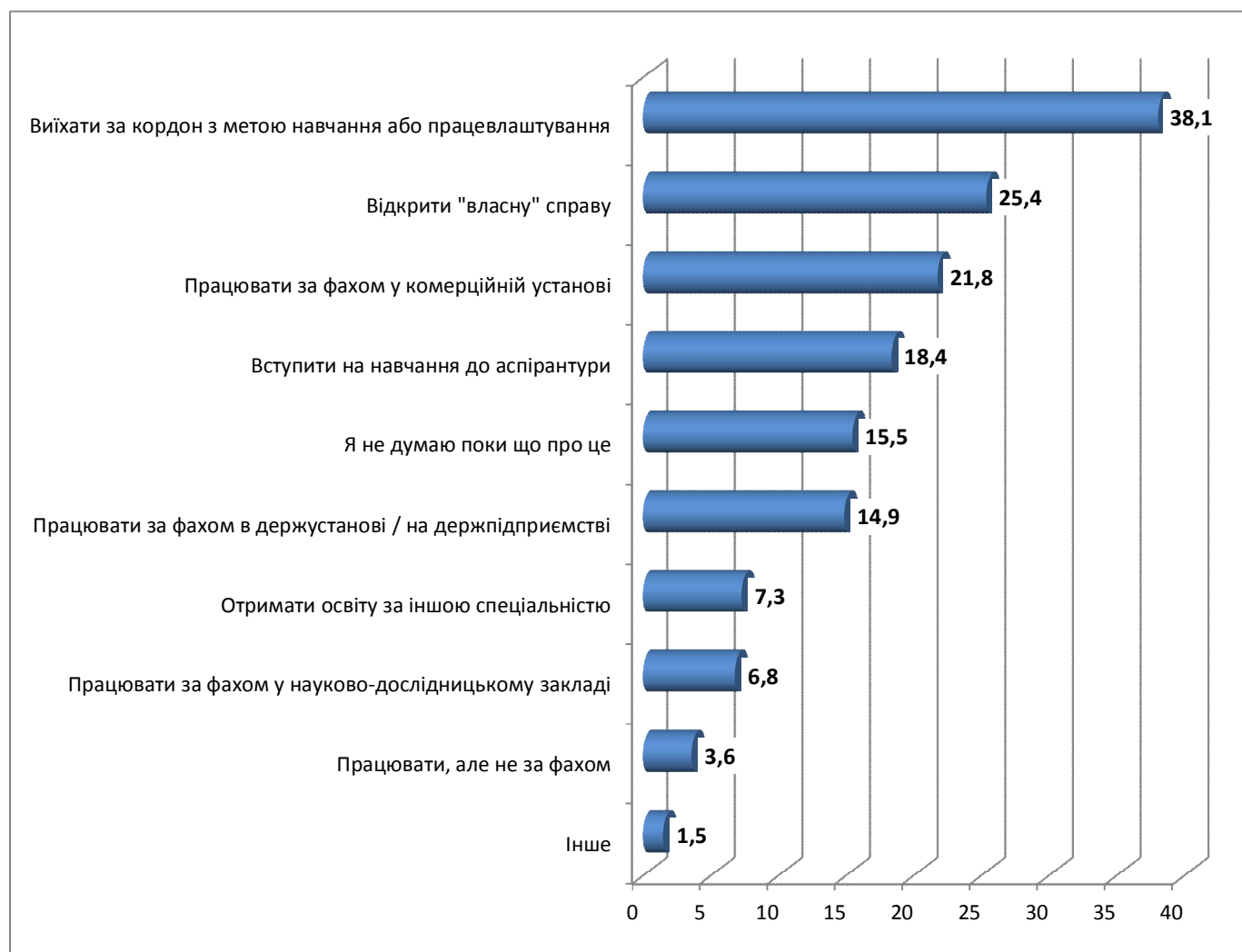
3. Плани на майбутнє після закінчення навчання в університеті

Найбільш розповсюдженими планами на майбутнє серед студентів-першокурсників є *виїзд за кордон з метою навчання або працевлаштування* (38,1%) та *відкриття власної справи* (25,4%). І хоча минулого року вказані плани також займали лідируючі позиції, проте їх значення зросло (у 2014 р. ці показники становили 25,8% та 18,3% відповідно). Також значна частина студентів планує *працювати у комерційній установі*. Варто відзначити, що у порівнянні з минулими роками знизилася пріоритетність такої позиції як *вступ до аспірантури*. Так, якщо у 2012 та 2013 роках вступ до аспірантури займав 2-е місце серед пріоритетних планів на майбутнє, у 2014 році він змістився на позицію вниз, хоча із дуже несуттєвим відривом від перших двох позицій (виїзд за кордон та відкриття власної справи), то в цьому році посів лише 4-е місце серед планів першокурсників.

Слід зазначити, що вже на першому курсі більшість студентів демонструють досить чітку орієнтацію щодо обраних життєвих планів – так, *не задумувалися стосовно планів на майбутнє* лише 15,5% опитаних. Окрім того, першокурсники демонструють чітку спрямованість працювати за отриманою у майбутньому спеціальністю: дуже незначним є відсоток опитаних, які планують *працювати не за фахом* або ж *отримати іншу спеціальність* (див. Діаграму 20).

Діаграма 20

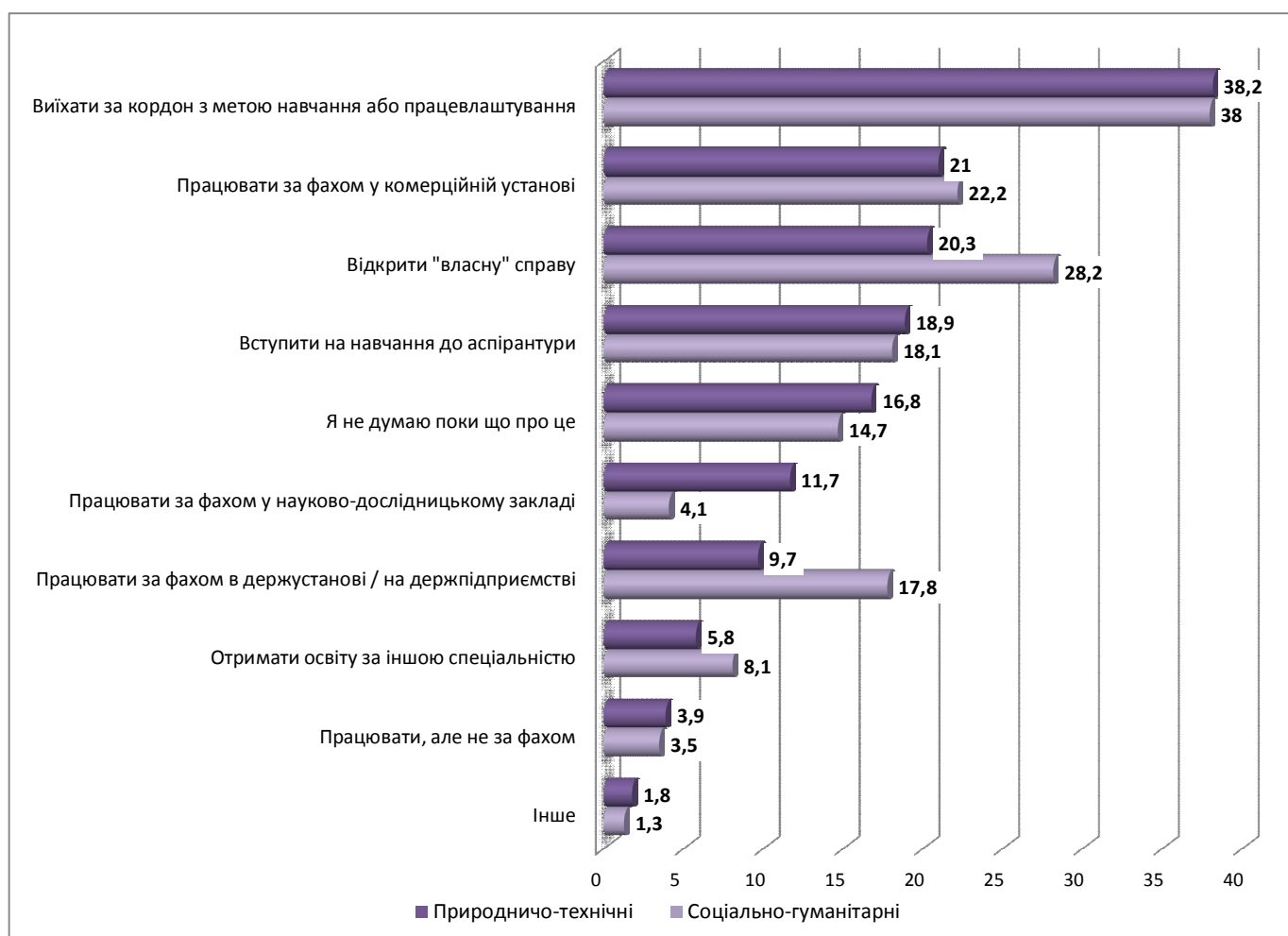
Плани першокурсників на майбутнє після закінчення навчання в університеті (% до всіх опитаних)

Якщо порівнювати між собою плани на майбутнє у студентів з різних факультетів, то можна стверджувати про вищу зацікавленість науково-дослідницькою роботою серед першокурсників природничо-технічного профілю: так, планують *працювати за фахом у науково-дослідницькому закладі* 11,7% (серед першокурсників соціально-гуманітарних факультетів таких 4,1%). Проте, студенти соціально-гуманітарного напрямку частіше планують *відкрити "власну справу"* та *працювати за фахом в держустанові або на підприємстві* (див. Діаграму 21).

Діаграма 21

Плани першокурсників на майбутнє після закінчення навчання в університеті залежно від спрямованості факультетів (% до всіх опитаних)

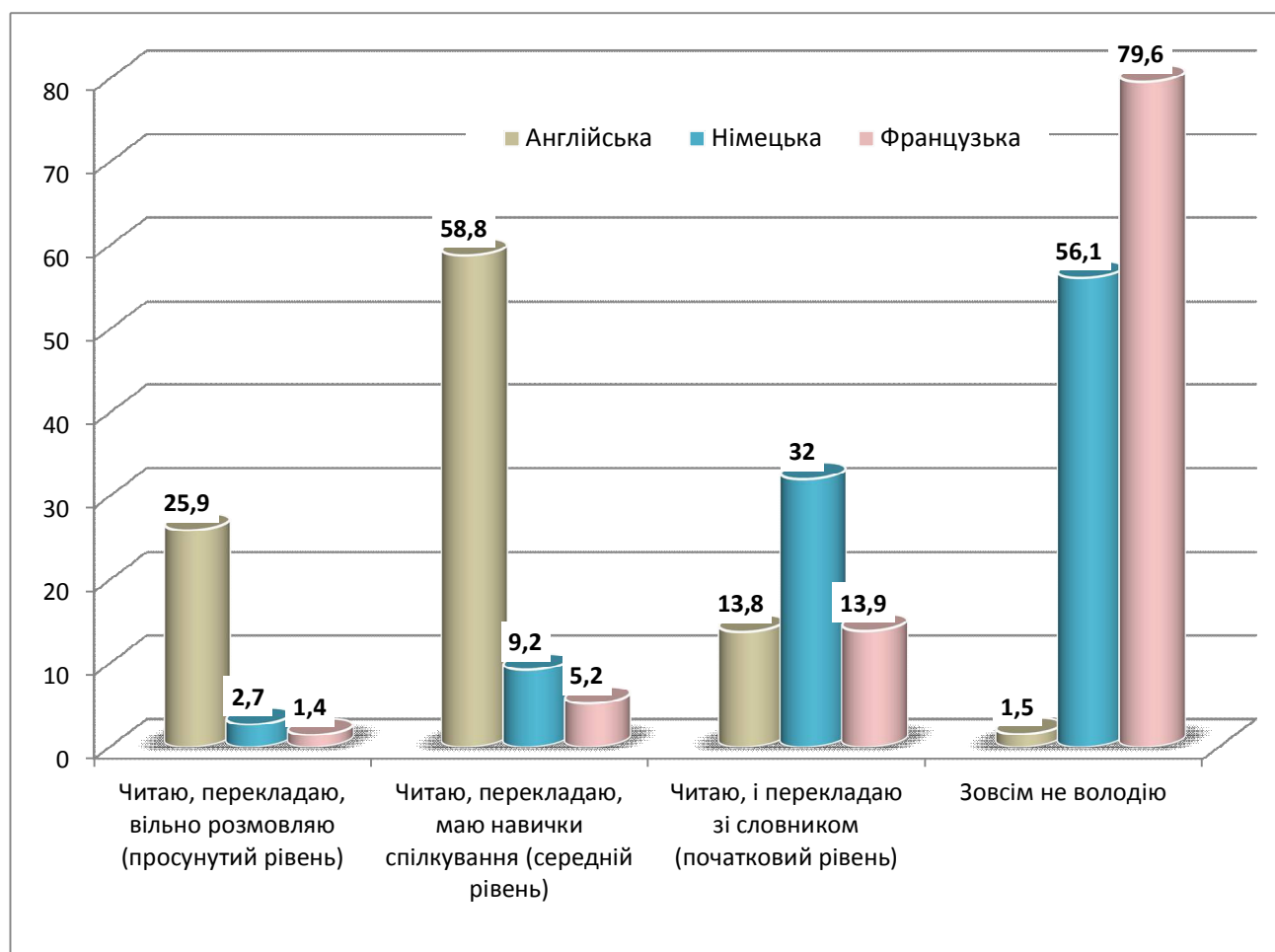
4. Рівень володіння іноземною мовою

Очевидним став той факт, що знання іноземної мови сьогодні стає необхідністю. Вивчення мов сприяє надбанню додаткового культурного багатства, розвитку особистості, професійному і культурному зростанню. При рівних даних у людини, яка володіє іноземною мовою, зростають шанси отримати хорошу роботу. І тим більшим цей шанс стає, якщо людина володіє мовою для спеціальних цілей, тобто за професійним спрямуванням. В сучасних умовах навчання для студентів дуже важливо стати професійно підготовленими спеціалістами, тому можливість ранньої спеціалізації, спілкування на професійно-ділові теми та здатність читати і розуміти літературу за спеціальністю, так як і можливість розширити свій словарний запас і оволодіти граматику у відповідності з програмою курсу, стає для них дуже привабливим надбанням.

Результати дослідження демонструють, що переважна більшість першокурсників *на високому рівні володіють англійською мовою* – 25,9% до всіх опитаних, тоді як *німецькою та французькою мовою на високому рівні володіє 2,7% і 1,4% відповідно*, серед тих, хто надав відповідь (див. Діаграму 22).

Діаграма 22

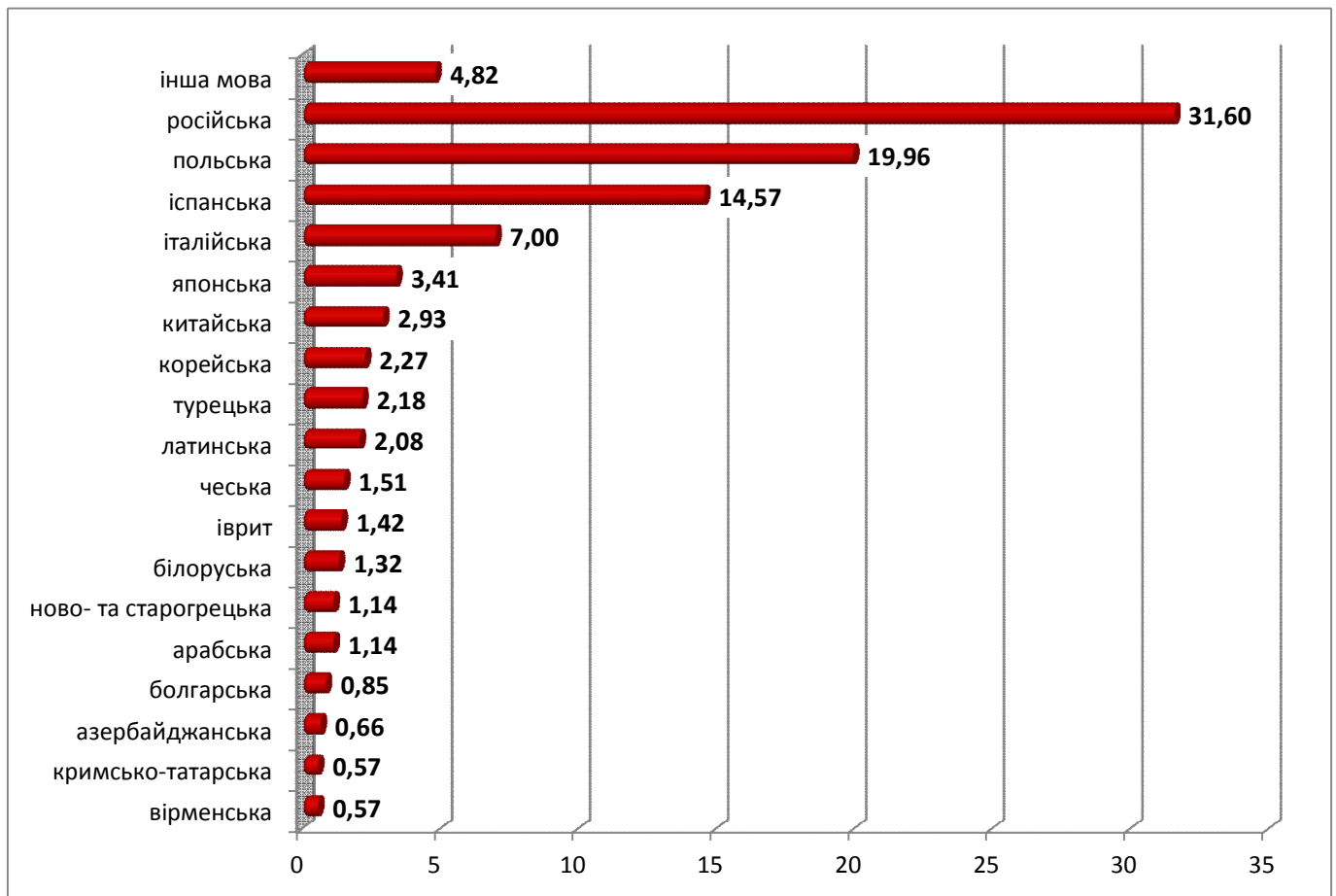
Рівень володіння іноземною мовою (% серед тих, хто відповів)

Отже, згідно результатів дослідження, незмінну популярність зберігають англійська, німецька та французька мови. Проте, *серед студентів зростає інтерес до вивчення й інших мов* (див. Діаграму 23).

Діаграма 23

Мови, які вивчають першокурсники (% серед тих, хто відповів)

Чи має місце твердження, що студенти соціально-гуманітарних факультетів мають вищий рівень знань іноземних мов ніж студенти природничо-технічних факультетів? Як показують отримані дані, дійсно, студенти соціально-гуманітарних факультетів оцінюють свій рівень володіння іноземними мовами вище, ніж студенти природничо-технічних факультетів. У тому числі серед студентів соціально-гуманітарних наук більша частка тих, хто володіє іноземною мовою на середньому рівні (див. Табл. 1).

Таблиця 1

**Рівень володіння іноземною мовою в залежності від спрямованості факультетів
(% серед тих, хто відповів)**

	Зовсім не володію	Читаю, і перекладаю зі словником (початковий рівень)	Читаю, перекладаю, маю навички спілкування (середній рівень)	Читаю, перекладаю, вільно розмовляю (просунутий рівень)
Англійська				
Природничо-технічні	2,4	22,3	58,3	17
Соціально-гуманітарні	0,9	9	59,1	30,9
Німецька				
Природничо-технічні	63,6	27,8	6,8	1,7
Соціально-гуманітарні	52	34,3	10,5	3,2
Французька				
Природничо-технічні	83,6	12,3	3,2	1
Соціально-гуманітарні	77,4	14,7	6,3	1,6

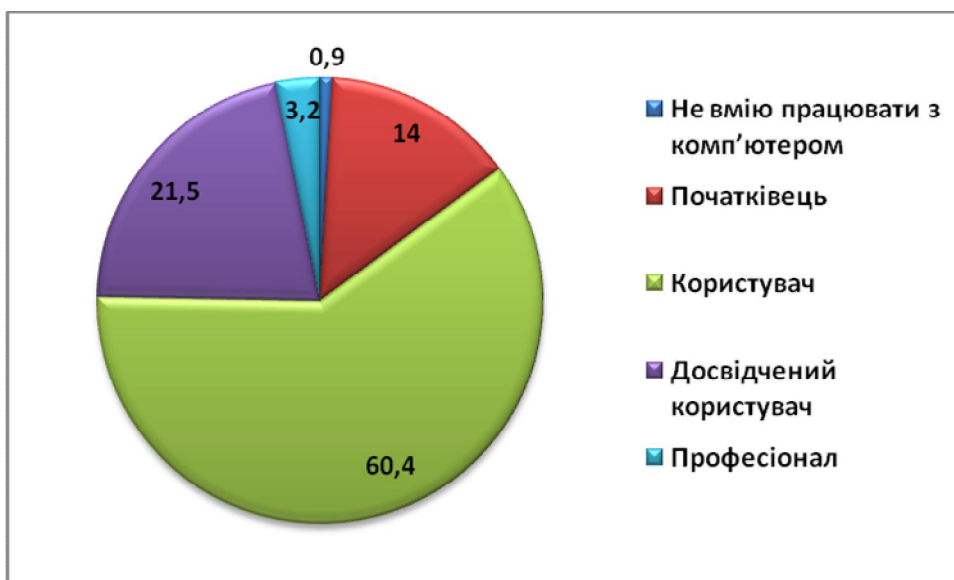
5. Навички роботи з комп'ютером та використання інформаційних ресурсів мережі Інтернет

Згідно отриманих даних, студенти-першокурсники досить високо оцінюють свої навички роботи з комп'ютером – так, частка *користувачів* (пошук інформації в Інтернеті, набір тексту, використання електронної пошти тощо) та *досвідчених користувачів* (робота зі складними документами у Microsoft Word, таблицями і формулами в Microsoft Excel, створення презентацій у Microsoft Power Point, робота з антивірусними програмами) становить 60,4% та 21,5% відповідно. Лише 0,9% студентів зазначають, що не вміють працювати з комп'ютером (див. Діаграму 24).

При цьому, студенти природничих та технічних факультетів частіше оцінюють свої навички користування комп'ютером на рівні *досвідченого користувача* та *професіонала* у порівнянні зі студентами соціально-гуманітарного спрямування, які натомість частіше вважають себе *користувачами* та *початківцями* (див. Діаграму 25).

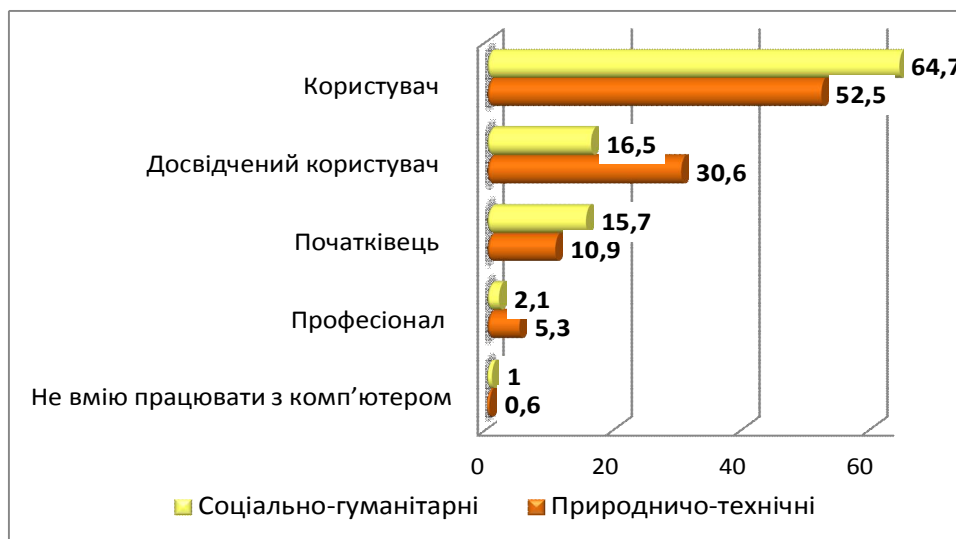
Діаграма 24

Оцінка навичок роботи з комп'ютером
(% серед тих, хто відповіли)

Діаграма 25

Оцінка навичок роботи з комп'ютером серед студентів факультетів різного спрямування (% серед тих, хто відповів)

Найчастіше студенти-першокурсники звертаються до мережі Інтернет задля отримання *доступу до інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, наукової роботи тощо* (79,8%). Слід зазначити, що у порівнянні з 2014 роком значущість цих ресурсів для першокурсників дещо зросла – тоді даний показник становив 73,7%. Другими за значущістю для студентів залишаються *ресурси для спілкування* (електронна пошта, чат, соціальні мережі, форуми тощо) – 79,1%. Найрідше студенти звертаються до Інтернет-ресурсів для *здійснення різноманітних покупок, сплати платежів, заробітку в Інтернеті* – 14% опитаних (див. Діаграму 26). Проте у порівнянні з минулими роками цей показник дещо зріс – наприклад, відносно 2014 року – в 2 рази.

Крім того, у порівнянні з 2014 роком відбулося зменшення кількості студентів, які звертаються до *сайтів новин* і збільшення кількості тих, хто користується *інформаційно-розважальними ресурсами* (у минулому році ці показники становили 36,4% та 55,4% відповідно).

Діаграма 26

До яких Інтернет-ресурсів Ви звертаєтесь найчастіше? (% до всіх опитаних)

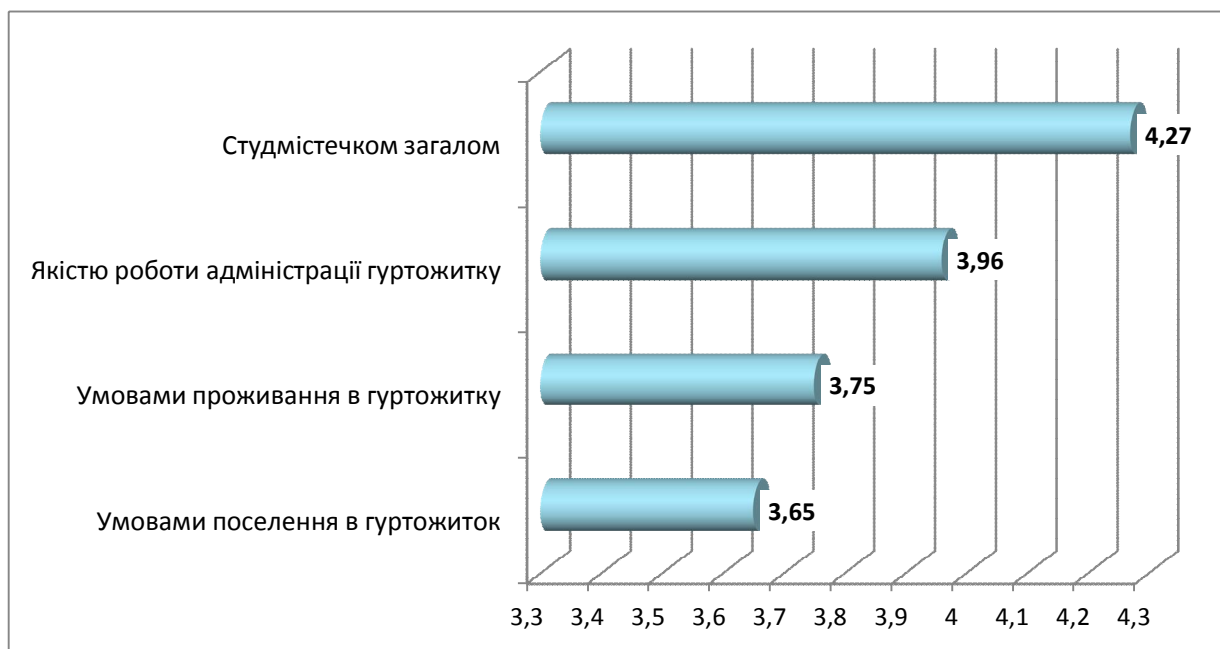
6. Оцінка умов поселення та проживання у гуртожитку

Першокурсники, що проживають у гуртожитках (44,7%), доволі високо оцінюють умови поселення та проживання в них. Найбільше в середньому студенти задоволені *студмістечком загалом* (4,27), найменше – *умовами поселення в гуртожиток* (3,65) (див. Діаграму 27). При цьому 79,2% першокурсників не мали проблем із поселенням у гуртожиток.

Студенти, які мали проблеми з поселенням (таких кожен п'ятий), найчастіше скаржилися на *брак місць*, зокрема у базових *гуртожитках*, в результаті чого студенти були розселені у гуртожитки не своїх факультетів. Значна кількість студентів відмічає *затягування процедури поселення* у гуртожитки. На думку першокурсників поширеними проблемами також є *бюрократичність*, *погана організація*, зокрема *великі черги*. Серед менш значущих проблем – *брак інформації щодо поселення* та *незадовільні умови проживання у кімнатах* (відсутність ремонту, меблів, бруд тощо).

Діаграма 27

Оцініть, наскільки Ви задоволені
(середній бал за 5-ти бальною шкалою)

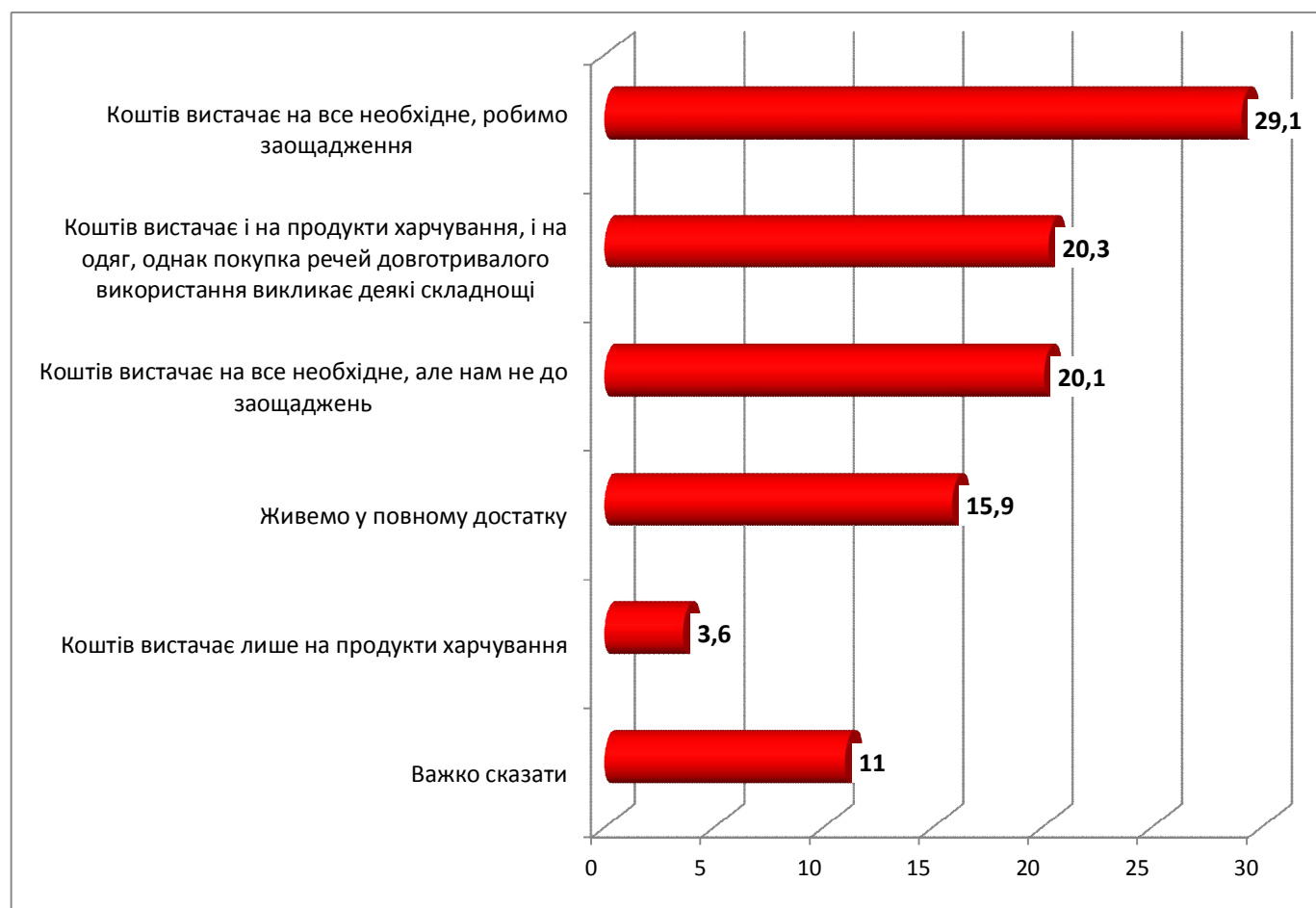
7. Соціально-демографічний портрет першокурсника

Результати різних хвиль UNIDOS протягом кількох останніх років показують, що за освітнім рівнем батьки першокурсників – це переважно високоосвічені люди. Так, за даними останнього дослідження, вищу освіту у батька або матері відзначили 65,3% та 70,4% студентів, науковий ступінь – 5,6% та 5,4% опитаних відповідно. Ці дані підтверджують вплив батьківської родини на формування мотивації отримання вищої освіти.

За оцінками матеріального стану своїх батьківських родин 3,6% студентів Університету зазначають, що *коштів вистачає тільки на продукти харчування*, що є значно кращим у порівнянні із загальною ситуацією в українських родинах (за даними загальноукраїнських досліджень). Хоча у порівнянні з минулим роком, цей показник дещо зріс – тоді він становив 2,7%. Водночас зменшилась частка тих, хто відзначив, що їх *родини живуть у повному достатку* – у 2014 році цей показник становив 18,3%. В цілому ж матеріальний стан більшості батьківських родин студентів можна охарактеризувати як *середній або високий* (див. Діаграму 28).

Діаграма 28

Матеріальний стан батьківської родини за останні 2-3 місяці (% серед тих, хто відповів)

Найвищу оцінку матеріального стану своїх родин (обрали альтернативу "*Живемо у повному достатку*") демонструють студенти інституту міжнародних відносин (27,2%), коледжу геолого-розвідувальних технологій (25%), юридичного (22,6%) та економічного (22%) факультетів. Найнижчу ж оцінку (обрали альтернативу "*Коштів вистачає лише на продукти харчування*") найчастіше ставили студенти інституту геології, фізичного, філософського факультетів та інституту біології (7,9%, 7,8%, 6,6% та 6,4% відповідно).

Загалом, рівень достатку батьківських родин студентів соціально-гуманітарних факультетів вищий, ніж родин студентів природничо-технічних факультетів – якщо серед перших 18,3% зазначають, що *родина живе в повному достатку*, то серед других – 11,7% (див. Діаграму 29).

У студентів, які навчаються за контрактом, рівень достатку батьківських родин вищий у порівнянні зі студентами бюджетної форми навчання. Так, якщо серед студентів-контрактників *живуть у повному достатку* 29% опитаних, то серед студентів бюджетної форми навчання таких лише 9,9% (див. Діаграму 30).

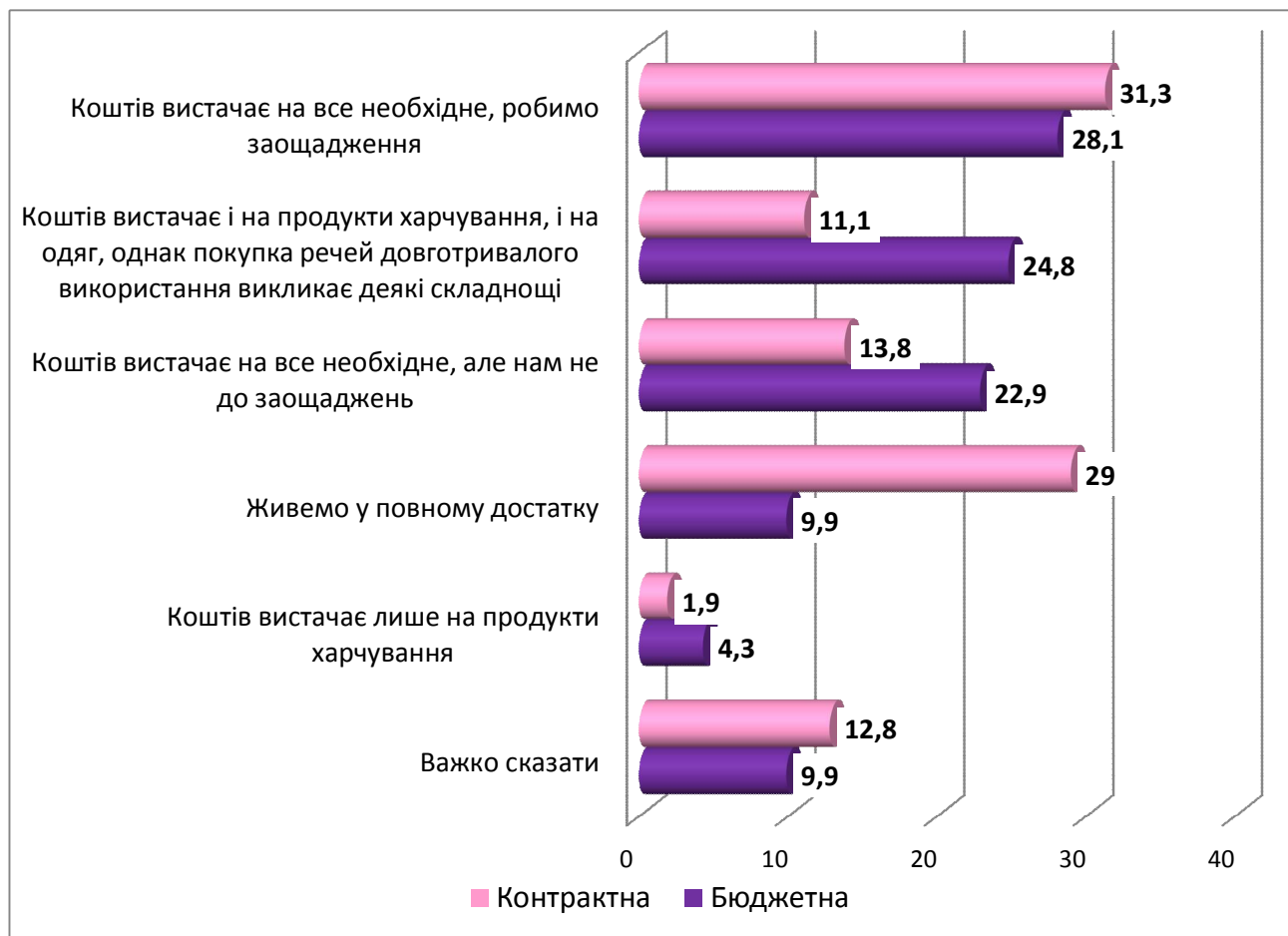
Діаграма 29

**Матеріальний стан батьківської родини за останні 2-3 місяці
(% серед тих, хто відповіли, за типами факультетів)**

Діаграма 30

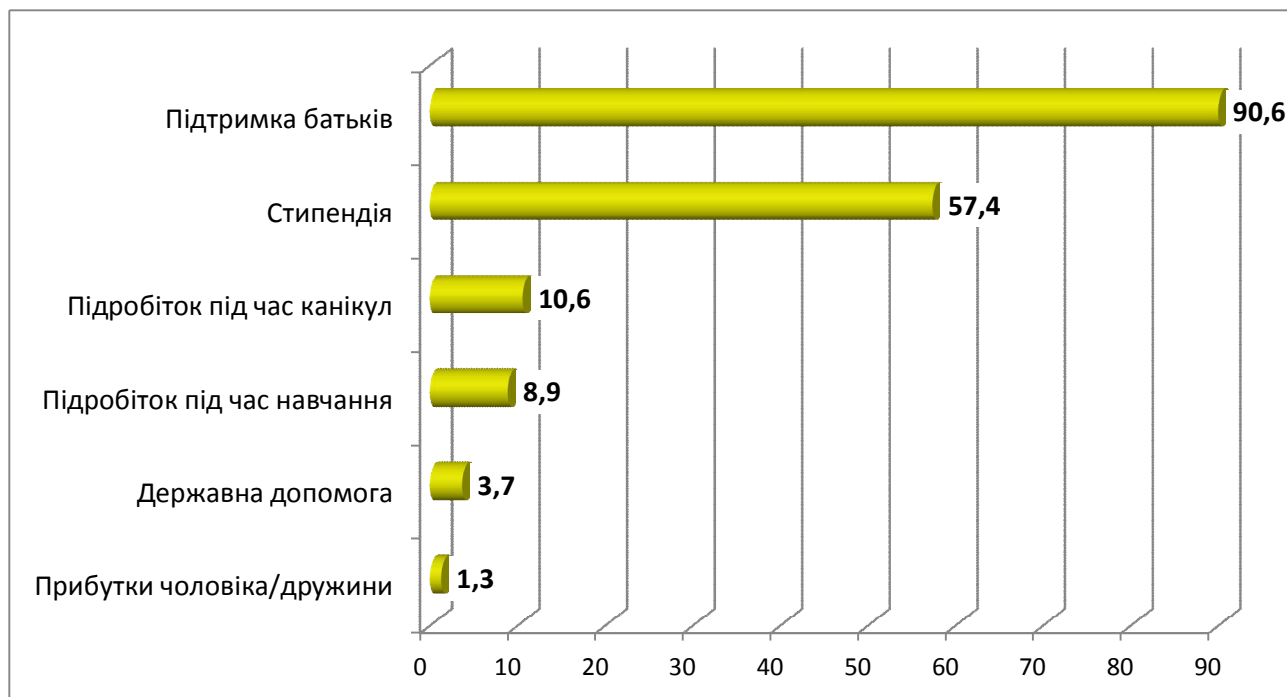
**Матеріальний стан батьківської родини за останні 2-3 місяці
(% серед тих, хто відповіли, за формою навчання)**

Серед джерел, з яких студенти отримують кошти на життя під час навчання в університеті, найчастіше називають *підтримку батьків* (90,6%) та *стипендію* (57,4%). Натомість, *підробіток під час канікул та під час навчання*, а також *державна допомога* не є поширеними засобами отримання коштів серед першокурсників (див. Діаграму 31). *Підтримку батьків* найрідше отримують студенти із малозабезпечених родин (ті, які зазначають, що "коштів вистачає лише на продукти харчування"). Такі студенти частіше за інших вдаються до *підробітків під час навчання та канікул*. Крім, того вони частіше розраховують на *державну допомогу*. Натомість, ті, хто живе у повному достатку рідше за інших у якості джерела коштів на життя називають *стипендію*. (Див. Табл. 2).

Діаграма 31

**Джерела коштів на життя під час навчання в університеті
(% до всіх опитаних)**

Таблиця 2

**Джерела коштів на життя під час навчання в університеті залежно від рівня
добробуту батьківської родини студента
(% серед тих, хто відповіли; шкала джерел коштів має сумісні альтернативи)**

	Коштів вистачає лише на продукти харчування	Коштів вистачає і на продукти харчування, і на одяг, однак покупка речей довготривалого використання викликає деякі складнощі	Коштів вистачає на все необхідне, але нам не до заощаджень	Коштів вистачає на все необхідне, робимо заощадження	Живемо у повному достатку
Підтримка батьків	69.7	90	95.3	95.6	94.5
Прибутки чоловіка/дружини	5	1.3	0.6	0.6	2.3
Стипендія	72.3	72.3	69.3	56.3	34.7
Підробіток під час навчання	20	9.7	6.6	8.1	9.5
Підробіток під час канікул	17.5	14.4	10.2	9.3	8.9
Державна допомога	10	5.1	5.3	2.5	1.1

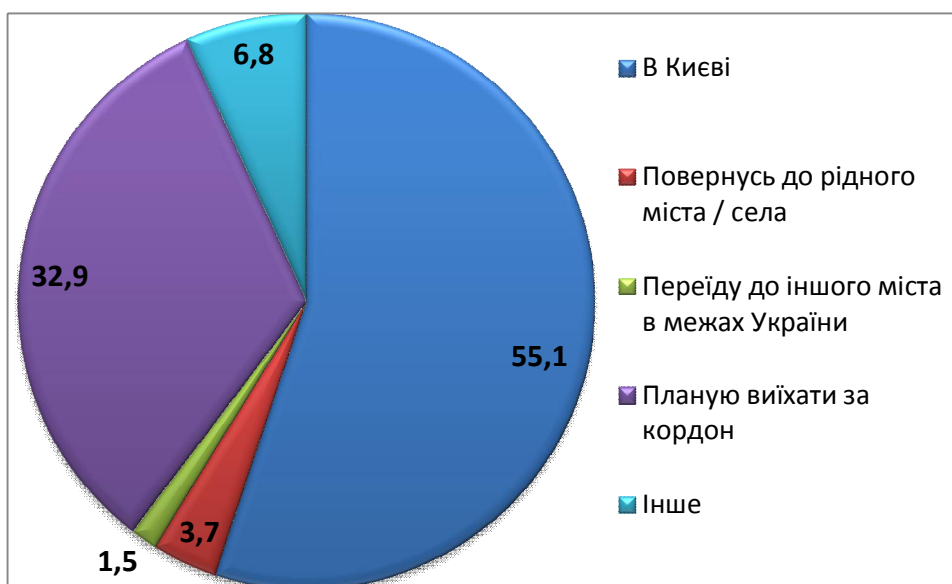
На час навчання в університеті більшість студентів першого курсу проживають в студентських гуртожитках (44,7%) або живуть разом з батьками (42,4%). Лише 7,4% опитаних винаймають квартиру або кімнату; 4,2% проживають у власній квартирі.

Переважна більшість студентів до вступу в університет проживала у м. Києві – 37,7%. В обласних та районних центрах України проживали 22% та 15% студентів відповідно. Жителі сіл становлять лише 5,9% опитаних.

Після навчання більш ніж половина опитаних студентів (55,1%) бажає залишитись у Києві. Значною є і частка тих, хто планує виїхати за кордон (32,9%). При цьому, у порівнянні з минулими роками, кількість бажаючих виїхати за кордон зросла (так, у 2014 р. цей показник становив 26,1%). Лише 3,7% першокурсників планують повернутися до рідного міста чи села (див. Діаграму 32).

Діаграма 32

**Плани щодо місця проживання після закінчення університету
(% серед тих, хто відповіли)**

У побуті третина студентів першого курсу спілкуються українською (32%) та третина - російською (31,9%) мовами. Українську та російську в однаковій мірі використовують 33% студентів.

8. ОДНОВИМІРНІ РОЗПОДІЛИ ВІДПОВІДЕЙ НА ЗАПИТАННЯ АНКЕТИ

1. Вкажіть факультет (інститут), на (в) якому Ви навчаєтесь:

	% до всіх
Біологічний інститут	3.4
Географічний факультет	4.9
Геологічний інститут	2.2
Економічний факультет	10.2
Історичний факультет	4.0
Механіко-математичний факультет	1.9
Радіофізичний факультет	4.0
Кібернетичний факультет	3.8
Факультет соціології	1.8
Факультет психології	3.9
Фізичний факультет	3.8
Філософський факультет	3.7
Хімічний факультет	2.2
Юридичний факультет	7.3
Інститут філології	14.2
Інститут міжнародних відносин	11.5
Інститут журналістики	7.6
Факультет інформаційних технологій	4.2
Оптико-механічний коледж	3.9
Геолого-розвідувальний коледж	1.5

2. До скількох вищих навчальних закладів Ви подавали документи при вступі?

Кількість ВНЗ	% до всіх
від 1 до 5	91.1
від 6 до 10	2.4
від 11 до 15	1.9
Без відповіді	4.5

3. Чи було для Вас важливо, до якого саме вищого навчального закладу вступати?

	% до всіх
Так, це було принципово для мене	78.6
Ні, головним було вступити до будь-якого ВНЗ	5.0
Важко відповісти	7.3
Без відповіді	9.1

4. Чи користувалися Ви при вступі до КНУ системою електронної подачі заяв?

	% до всіх
Так	56.1
Ні	43.3
Без відповіді	0.6

5. З якого джерела Ви отримали інформацію про правила вступу до Київського національного університету імені Тараса Шевченка? (ВІДМІТЬТЕ ВСІ МОЖЛИВІ ВАРІАНТИ)

	% до всіх
З сайту університету	82.4
З загального пошуку в мережі Інтернет	23.1
З матеріалів приймальної комісії університету	15.6
З довідника для вступників до ВНЗ	4.9
Від знайомих викладачів / працівників університету	8.7
Від друзів / знайомих	22.1
З тематичних пабліків КНУ в соціальних мережах	19.7
За допомогою освітніх Інтернет-порталів (Osvita.ua, Vstup.info та інші)	30.4
Інше джерело	1.5

6. Чи достатньо Вам було інформації про правила вступу до Київського національного університету імені Тараса Шевченка?

	% до всіх
Так	88.6
Ні	9.5
Без відповіді	1.9

7. Якої саме інформації Вам не вистачало? (відкрите питання)

	% до всіх
Є відповідь	7.3
Без відповіді	92.7

9. Вкажіть, будь-ласка, Ваш середній бал атестату:

Мінімальний середній бал атестату	Максимальний середній бал атестату	Середній бал атестату
115.6	210.5*	180.4

* більше 200 балів у абітурієнтів, хто має дипломи переможців олімпіад республіканського рівня і т.п.

10. Яким пріоритетом при вступі був у Вас позначений той факультет (спеціальність), де Ви зараз навчаєтесь?

Пріоритет	% до всіх
1	63.8
2	15.4
3	7.1
4	3.1
5	1.7
6	1.2
7	0.7
8	0.5
9	0.5
10	0.4
11	0.3
12	0.1
13	0.1
14	0.0
15	0.1
Без відповіді	4.9

11. Якщо факультет, де Ви зараз навчаєтесь, не був позначений першим пріоритетом, то який ВНЗ був Вашим першим пріоритетом?

ВНЗ	%
Київський університет імені Бориса Грінченка	1.8
Національний університет біоресурсів і природокористування України	1.8
Національний університет "Львівська політехніка"	2.2
Національний медичний університет ім.О.Богомольця	2.4
Київський національний університет театру, кіно і телебачення імені І.Карпенка-Карого	3.2
Київський національний торговельно-економічний університет	3.6
Київський національний лінгвістичний університет	4.6
Національний авіаційний університет	4.6
Національний педагогічний університет ім.М.Драгоманова	4.6
Львівський національний університет ім.І.Франка	6.8
Київський національний економічний університет ім.В.Гетьмана	9.4
Національний технічний університет України "КПІ"	17.8
Національний університет "Києво-Могилянська академія"	21.8
Інші	15.4

12. Наскільки зрозумілою була для Вас система пріоритетів для вступу цього року?

	% до всіх
Одразу зрозумілою	50.7
Зрозумілою після тривалих консультацій та роз'яснень	35.6
Погано зрозумілою, доводилось залучати батьків / знайомих при визначенні пріоритетів для вступу	8.8
Важко відповісти	3.8
Без відповіді	1.1

13. Якою мірою Ви задоволені вказаними аспектами роботи приймальної комісії Вашого факультету?
(ДАЙТЕ ОЦІНКУ ЗА ШКАЛОЮ ВІД 1 ДО 5, ДЕ 1 – ПОВНІСТЮ НЕ ЗАДОВОЛЕНИЙ, А 5 – ПОВНІСТЮ ЗАДОВОЛЕНИЙ)

	Повністю не задоволений				Повністю задоволений	Важко відповісти	Без відповіді	Середнє
Графік роботи приймальної комісії	1.4	1.1	5.7	20.1	68.1	2.7	0.9	4.58
Комфортність умов прийому документів	1.4	2.4	8.7	22.9	62.0	1.4	1.1	4.45
Ввічливість членів приймальної комісії	1.7	2.0	4.7	13.9	74.3	1.6	1.7	4.63
Надання всієї необхідної інформації членами приймальної комісії	2.6	2.6	8.4	24.3	59.5	1.5	1.0	4.39
Швидкість прийому документів	2.3	3.4	9.2	22.7	59.8	1.4	1.2	4.38
Доступність інформації про роботу приймальної комісії	1.4	2.3	8.4	23.4	61.1	2.1	1.2	4.45
Робота приймальної комісії в цілому	1.0	0.9	5.2	26.9	63.2	2.0	0.7	4.55

14. Для Вас особисто, якими були основні причини вступу до Київського національного університету імені Тараса Шевченка?

	%до всіх
Була достатня кількість балів за сертифікатами для вступу до КНУ	20.7
У КНУ є та спеціальність, за якою я хотів (-ла) навчатися	56.9
Низький конкурс на обрану мною спеціальність	2.9
Престиж та статус КНУ	64.1
Поради родичів або друзів	16
Належність до групи пільговиків	1
Можливість отримати престижну професію	38.2
Попереднє навчання на курсах при КНУ	3.6
Бажання навчатися тільки у КНУ	22.9
Можливість скористатися неофіційними зв'язками при вступі	0.3
Можливість отримання якісної освіти	60
Не вдалося вступити в той вищий навчальний заклад, куди прагнув	3
Інше	1.3

15. Чи користувались Ви соціальними мережами для отримання детальнішої інформації про спеціальність, за якою Ви зараз навчаєтесь у КНУ ім. Т.Шевченка?

	% до всіх
Вконтакте	64
Facebook	11.1
Однокласники	0.5
Google+	25.1
Інше	1.6
Ні, не використовував (-ла)	23.5

16. Що саме Ви шукали у соціальних мережах: (ВІДМІТЬТЕ ВСІ МОЖЛИВІ ВАРІАНТИ)

	% до всіх
Сторінку факультету / інституту з описом даної спеціальності	60.8
Неформальні сторінки / групи студентів, що навчаються на обраній мною спеціальності	38.2
Сторінку студентського парламенту або інших органів студентського самоврядування	17.9
Будь-яку інформацію про життя факультету, на який я збирався / -лась вступати	38.7
Інше	1.4

17. Для чого Ви отримуєте вищу освіту? Вища освіта є корисною для того, щоб...
(ДАЙТЕ ОЦІНКУ ЗА ШКАЛОЮ ВІД 1 ДО 7, ДЕ 1 – НЕ КОРИСНО 7 – ДУЖЕ КОРИСНО)

	Не корисно	2	3	4	5	6	Дуже корисно	Важко відповісти
Отримати цікаву роботу	1	0.6	1.9	5.5	10.7	14.4	63.8	2.1
Мати надійний прибуток	1.4	0.9	2.3	5.9	11.6	15.5	60.3	2.1
Отримати високу соціальну позицію	1.8	1.4	3.1	8	16.5	20.6	46.4	2.1
Розвивати власні ідеї та думки	0.8	0.6	2.2	5.7	11.2	18.2	59.9	1.4
Дізнатися більше про обрану спеціальність	2.2	1.4	4.6	9.8	16.5	22.6	41	1.9
Отримати гарну академічну освіту	0.9	0.4	1.7	5	10.4	19.3	60.8	1.5
Загалом бути освіченою особистістю	1.1	0.7	1.3	3.6	7.6	14.8	69.5	1.3
Відтягнути початок самостійної роботи	28.8	10.5	13.2	12	10	6.8	14.1	4.7
Допомагати іншим людям	6.1	5.7	10.6	16.1	16.3	15.3	26.9	3.1
Сприяти розвитку суспільства	3.5	2.3	6	11.2	15.1	19	41	1.9
Під час навчання випробувати різні стилі життя	6.1	5.6	9.7	13.4	15.8	16.5	30.5	2.4
Отримати вчений ступінь	8.1	4.9	9.1	11.8	13.9	15.4	33.7	3.1
Не йти до армії	52.3	4.1	4.3	4.9	4.7	3.5	17.6	8.7
Вийхати з власного міста/ села	41.4	6.1	6	8.2	8.8	6.8	19	3.8
Не відставати від друзів	44.1	10.4	8.6	9.2	6.9	4.8	11.5	4.5

18. Наскільки важливими були для Вас такі причини під час обрання спеціальності, за якою Ви зараз навчаєтесь?

ДАЙТЕ ОЦІНКУ КОЖНІЙ ІЗ ПРИЧИН ЗА ШКАЛОЮ ВІД 1 ДО 7, ДЕ 1 – НЕ ВАЖЛИВО, 7 – ДУЖЕ ВАЖЛИВО

	Не важливо	2	3	4	5	6	Дуже важливо	Важко сказати
Особиста зацікавленість саме цією спеціальністю	2.1	1.6	2.5	6.5	11.7	14.3	59.9	1.4
Власні здібності	1.9	0.9	3.1	8.7	17.9	23.9	42	1.6
Висока оплата роботи за цією спеціальністю	5.6	2.8	7.5	13.8	19.4	18.3	29.6	3
Покликання саме до такої діяльності	3.1	2.3	5.3	12	17	18.8	39.1	2.4
Широкий вибір професій після завершення навчання	3.6	2.8	5.9	12.6	17.1	17.4	37.6	3
Гарні перспективи мати постійну та надійну роботу	3.1	2.2	4.7	9.7	14.6	18	45.4	2.2
Гарні перспективи стати важливою (впливовою) людиною у майбутньому	3.7	2.8	5	9.8	15.7	18.6	42.1	2.2
Неможливість вступити до іншого ВНЗ або на інший факультет	69.4	6.7	4.6	4.8	3.1	2.4	5.3	3.8
Бажання навчатись саме в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка і байдуже, на якій спеціальності	34.4	10.3	11.2	10.5	9	7	14.6	3
На вибір спеціальності вплинули батьки, родичі, друзі, вчителі тощо.	43.5	11.7	10.5	9.8	8.5	6.1	8.3	1.6
Маленький конкурс при вступі	64.9	9.3	6.9	4.8	3.9	2.6	5.2	2.3
Престиж професії в суспільстві	9.1	3.2	6.9	13.1	17.2	16.4	31.9	2.2
Припущення щодо відсутності складнощів у навчанні	45.8	10.9	12.4	10.4	6.8	4.2	5.8	3.7

19. Наскільки Ви задоволені тим, що вступили до Київського національного університету імені Тараса Шевченка?

	% до всіх
Повністю задоволений	65.4
Скоріше задоволений, ніж незадоволений	25.1
Важко сказати, задоволений чи ні	7.6
Скоріше незадоволений, ніж задоволений	1.5
Зовсім незадоволений	0.4

20. Звідки Ви зараз отримуєте інформацію про навчання на факультеті:
(ВІДМІТЬТЕ ВСІ МОЖЛИВІ ВАРІАНТИ)

	% до всіх
З сайту нашого факультету	50.4
Від викладачів та методистів	50.1
З соціальних мереж, де є окремі групи нашої спеціальності	63.7
Від старости чи одногрупників	67.3
Інше	2.3

21. Чим Ви плануєте займатися після закінчення університету?

	% до всіх
Вступити на навчання до аспірантури	18.4
Працювати за фахом в держустанові/ на держпідприємстві	14.9
Працювати за фахом у науково-дослідницькому закладі	6.8
Працювати за фахом у комерційній установі	21.8
Працювати, але не за фахом	3.6
Відкрити "власну справу"	25.4
Отримати освіту за іншою спеціальністю	7.3
Виїхати за кордон з метою навчання або працевлаштування	38.1
Я не думаю поки що про це	15.5
Інше	1.5

22. Який загальноосвітній навчальний заклад Ви закінчили?

	% до всіх
Загальноосвітню школу	31.6
Ліцей	22.9
Коледж	1.8
Гімназію	24.1
Спеціалізовану школу з поглибленим вивченням певних дисциплін	16.9
Колегіум	1.6
Інший	1.2

23. Оцініть, будь-ласка, свій рівень володіння іноземною мовою:

	Англійська	Німецька	Французька
Зовсім не володію	1.5	56.1	79.6
Читаю, і перекладаю зі словником (початковий рівень)	13.8	32	13.9
Читаю, перекладаю, маю навички спілкування (середній рівень)	58.8	9.2	5.2
Читаю, перекладаю, вільно розмовляю (просунутий рівень)	25.9	2.7	1.4

	Інша мова 1	Інша мова 2	Інша мова 3
Зовсім не володію	17.4	15.4	76.5
Читаю, і перекладаю зі словником (початковий рівень)	35.4	25.1	8.8
Читаю, перекладаю, маю навички спілкування (середній рівень)	15.8	7.9	1.5
Читаю, перекладаю, вільно розмовляю (просунутий рівень)	31.4	21.6	13.1

24. Як Ви оцінюєте свої навички роботи з комп'ютером?

	% до всіх
Не вмію працювати з комп'ютером	0.9
Початківець	13.9
Користувач	60
Досвідчений користувач	21.4
Професіонал	3.2
Без відповіді	0.6

25. До яких Інтернет-ресурсів Ви звертаєтесь найчастіше?

	% до всіх
Інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, наукової роботи тощо	79.8
Інформаційно-розважальних ресурсів (кіно, музика тощо)	64.9
Сайтів новин (українських та закордонних)	27
Ресурсів для спілкування (електронна пошта, чат, соціальні мережі, форум тощо)	79.1
Здійснення різноманітних покупок, сплата платежів, заробіток в Інтернеті	14
Інше	3.7

26. Який найвищий рівень освіти отримали Ваші батьки?

	Батько	Мати
Повну середню освіту	5.1	4.1
ПТУ на базі повної середньої освіти	4.3	2.5
Неповна вища освіта (молодший спеціаліст – диплом технікуму, училища, коледжу)	17.9	16.7
Вища освіта (освітньо-кваліфікаційний рівень бакалавр, спеціаліст, магістр)	61.1	67.8
Має науковий ступінь	5.2	5.2
Без відповіді	6.3	3.7

27. Визначте, будь ласка, матеріальний стан Вашої батьківської родини загалом за останні 2-3 місяці:

	% до всіх
Коштів вистачає лише на продукти харчування	3.4
Коштів вистачає і на продукти харчування, і на одяг, однак покупка речей довготривалого використання (телевізора, холодильника тощо) викликає деякі складнощі	19.4
Коштів вистачає на все необхідне, але нам не до заощаджень	19.2
Коштів вистачає на все необхідне, робимо заощадження	27.7
Живемо у повному достатку	15.2
Важко сказати	10.5
Без відповіді	4.6

28. Звідки Ви отримуєте гроші для життя під час навчання в університеті?

	% до всіх
Підтримка батьків	90.6
Прибутки чоловіка/дружини	1.3
Стипендія	57.4
Підробіток під час навчання	8.9
Підробіток під час канікул	10.6
Державна допомога	3.7

29. Вкажіть, будь ласка, де Ви проживаєте на даний момент?

	% до всіх
Проживаю у студентському гуртожитку	43
Живу разом з батьками	40.9
Винаймаю квартиру / кімнату	7.1
Живу у власній квартирі	4.1
Інше	1.3
Без відповіді	3.7

30. Оцініть, наскільки ви задоволені:

	Повністю не задоволений				Повністю задоволений	Важко відповісти	Без відповіді	Середнє
Умовами поселення в гуртожиток	3.6	40.5	70.7	13.8	12.9	0.3	57.1	3.65
Якістю роботи адміністрації гуртожитку	1.8	20.5	70.5	14.2	16.2	0.3	57.5	3.96
Умовами проживання в гуртожитку	2	30.6	9.5	15.2	12	0.4	57.4	3.75
Студмістечком загалом	0.9	1	40.4	14.4	20.4	1.3	57.6	4.27

31. Чи були у Вас проблеми з поселенням у гуртожиток?

	% до всіх
Ні	33.9
Так	8.9
Без відповіді	57.2

32. В якому населеному пункті пройшла переважна частина Вашого дитинства?

	% до всіх
В Києві	36.5
В обласному центрі України	21.3
В районному центрі України	14.6
У невеликому місті в Україні	11.9
В СМТ в Україні	4.6
В селі в Україні	5.7
За межами України, в місті	0.7
За межами України, в селі	0.3
Через часті переїзди в мене не лишилось вражень про місто / село мого дитинства	0.3
Інше	1
Без відповіді	3.2

33. Вкажіть область, в якій Ви проживали до вступу в університет?

	% до всіх
АР Крим	1
Вінницька обл.	3.2
Волинська обл.	1.8
Дніпропетровська обл.	3.5
Донецька обл.	4.3
Житомирська обл.	3.3
Закарпатська обл.	1
Запорізька обл.	1.9
Івано-Франківська обл.	1.5
Київська обл.	15.4
Кіровоградська обл.	1.7
Луганська обл.	1.6
Львівська обл.	2.1
Миколаївська обл.	1.3
Одеська обл.	1.7
Полтавська обл.	3.2
Рівненська обл.	2.5
Сумська обл.	2.3
Тернопільська обл.	1.3
Харківська обл.	1.2
Херсонська обл.	1.4
Хмельницька обл.	2.1
Черкаська обл.	2.9
Чернівецька обл.	0.5
Чернігівська обл.	3
м.Київ	21.4
м.Севастополь	0
Без відповіді	13

34. Де Ви плануєте проживати після закінчення університету?

	% до всіх
В Києві	50.4
Повернусь до рідного міста / села	3.3
Переїду до іншого міста в межах України	1.4
Планую виїхати за кордон	30.1
Інше	6.2
Без відповіді	8.5

35. Якою мовою Ви спілкуєтесь в побуті?

	% до всіх
Українською	32
Російською	31.9
Українською і російською в рівній мірі	33
Інше (вказіть)	0.6

36. Форма Вашого навчання в університеті:

	% до всіх
Бюджетна	66.1
Контрактна	31
Без відповіді	2.9

37. Ваша стать:

	% до всіх
Чоловіча	38.3
Жіноча	59.5
Без відповіді	2.3